

Liite
Aluehallitus 28.10.2022

Kymenlaakson hyvinvointialueen hankintaohje

Aluehallitus 28.10.2022

Sisällys

OSA I Kymenlaakson hyvinvointialueen hankintatoimi ja hankintavaltuudet	4
1. Hyvinvointialueen hankinnoissa noudatettavat periaatteet ja hankintalaki	4
1.1. Hyvinvointialueen hankinnoissa noudatettavat periaatteet	5
1.2. Markkinoiden toiminnan edistäminen.....	6
2. Hyvinvointialueen hankintavaltuudet ja päätöksenteko.....	6
2.1. Investointihankinnat	7
2.2. Muut materiaalihankinnat.....	7
2.3. Palveluhankinnat.....	7
3. Hyvinvointialueen hankintojen organisointi	7
3.1. Hankintatoiminnan organisointi.....	7
3.2. Hankintojen toteuttaminen	8
3.3. Hankintojen työnjako.....	9
3.4. Laitteiden, tavaroiden ja kalusteiden tilaukset	11
3.5. Hankintaohjausryhmä	12
3.6. Hyvinvointialueen (laite)hankintatyöryhmä	12
3.7. Yhteishankintojen tekeminen	12
3.8. Hankinnan laatukriteerit ja laadun seuraaminen sopimuskaudella	12
3.9. Sopimushallinta ja seuranta.....	14
3.10. Sähköinen kilpailutus- ja sopimusjärjestelmä	14
3.11. Hankinta-asiakirjojen säilytys.....	14
3.12. Tietosuoja, tietoturva ja henkilötietojen käsittely	14
OSA II Julkisten hankintojen toteuttaminen	15
4. Hankintojen kynnysarvot	15
4.1. Hankinnan arvon määrittäminen	16
5. Hankinnan valmistelu ja markkinavuoropuhelu.....	17
5.1. Markkinoiden kartoittaminen ja markkinavuoropuhelu.....	17
6. Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön laatiminen	18
6.1. Hankintailmoituksen julkaiseminen	18
6.2. Hankintakokonaisuus ja hankinnan pilkkominen osiin	19
6.3. Tarjouspyynnön laatiminen	19
7. Hankintamenettelyt	22
7.1. Suorahankinnat.....	23
7.2. Lisätietokysymykset	23

8.	Soveltuvuusvaatimukset, tarjousten vertailuperusteet ja laatu	23
8.1.	Soveltuvuusvaatimukset tai vähimmäisvaatimukset	23
8.2.	Tarjousten vertailuperusteet ja hinta-laatusuhde	24
8.3.	Vaikuttavuus ja innovatiivisuus hankinnoissa	25
8.4.	Käänteinen kilpailutus (ns. ranskalainen urakka).....	25
9.	Tarjousten tarkastaminen ja tarjousvertailu	25
9.1.	Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkemisperusteet.....	26
9.2.	Tilaajavastuu	27
9.3.	Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus.....	27
9.4.	Tarjousvertailu ja tarjouksen täydentäminen	27
10.	Hankintapäätös.....	28
10.1.	Odotusaika EU-hankinnoissa ja sote-palveluhankinnoissa	28
11.	Hankintasopimus	29
11.1.	Hankintasopimuksen sisältö	29
11.2.	Sopimuksen muuttaminen	29
11.3.	Sopimusseuranta	30
	LIITTEET.....	31
	<i>Liite 1. Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta</i>	<i>32</i>
	<i>Liite 2. Hyvinvointialueen hankintapolitiikka.....</i>	<i>38</i>
	<i>Liite 3. EU-kyynysarvon ylittävän hankinnan määräajat</i>	<i>39</i>
	<i>Liite 4. Tavarahankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät ehdot</i>	<i>40</i>
	<i>Liite 5. Palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät ehdot.....</i>	<i>41</i>
	<i>Liite 6. Hankintalain liitteen E mukaisiin sosiaali- ja terveystalouden palveluhankintoihin sekä muihin erityisiin palveluhankintoihin sovellettavat hankintalain säännökset.....</i>	<i>43</i>
	<i>Liite 7. Sosiaali- ja terveystalouden palveluhankinnan sekä muun erityisen palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot</i>	<i>44</i>
	<i>Liite 8. EU-hankintamenettelyt, niiden vahvuudet ja heikkoudet.....</i>	<i>45</i>
	<i>Liite 9. Tietoturvan ja tietosuojan huomiointi hankinnoissa</i>	<i>49</i>

OSA I Kymenlaakson hyvinvointialueen hankintatoimi ja hankintavaltuudet

1. Hyvinvointialueen hankinnoissa noudatettavat periaatteet ja hankintalaki

Kymenlaakson hyvinvointialue on hankintalain (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)) tarkoittama julkinen hankintayksikkö, jonka kynnysarvon ylittävät hankinnat toteutetaan hankintalain sekä tämän hankintaohjeen mukaisesti. Hyvinvointialueen pienhankinnat toteutetaan erillisen pienhankintaohjeen mukaisesti.

Hankintalain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä sekä edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä. Hankintalaki pyrkii myös varmistamaan kilpailun toteutumisen markkinoilla sekä mahdollistamaan uusien palveluntuottajien pääsyn markkinoille. Lisäksi lain tavoitteena on mahdollistaa syrjimättömien menetelmien käyttö palveluntuottajien valinnassa julkisten hankintayksiköiden toteuttamissa kilpailutuksissa.

Hankinnat toteutetaan mahdollisimman suunnitelmallisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden hankintoja koskevat velvoitteet Sote-järjestämislaissa

Hyvinvointialue voi tuottaa asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä niiden käyttöön liittyvää muuta tukea hankkimalla niitä yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos niiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Sosiaali- ja terveystalouden hankinnoissa noudatetaan lain sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä (612/2021, "Järjestämislaki") luvun 3 määräyksiä, jossa säädetään yksityiskohtaisesti palveluiden hankkimisesta yksityiseltä, sekä hyvinvointialueen ja palveluntuottajan toiminnasta tässä yhteydessä. Järjestämislaissa asetetaan paitsi rajoitteita sille, mitä palveluita hyvinvointialue voi hankkia, myös vaatimuksia hankintasopimusten sisältöön.

Hyvinvointialueen on huolehdittava järjestämisvastuustaan sekä sen järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertaisesta toteutumisesta myös palveluja hankkiessaan. Hankkiessaan palveluja sopimukseen perustuen hyvinvointialueen on varmistettava, että se pystyy huolehtimaan laissa säädetyistä vastuistaan ja palvelutoiminnan jatkuvuudesta sopimuksen voimassa ollessa ja sen päättyessä sekä mahdollisissa sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteissa, muissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

KTS. LIITE 1. SOSIAALI- JA TERVEYSTALOUDELLIEN HANKKIMINEN YKSITYISELTÄ SOTE-JÄRJESTÄMISLAIN MUKAAN.

Hyvinvointialueen hankintapolitiikka

Hyvinvointialueen hankinnoilla tuetaan hyvinvointialueen strategian toteutumista. Hyvinvointialueen strategisina tavoitteina ovat:

- Tarpeenmukaiset ja vaikuttavat palvelut kaikille kymenlaaksolaisille
- Talouden tasapaino uudistumisen kautta
- Hyvinvoiva henkilöstö

Hyvinvointialueen strategian pohjalta on laadittu hyvinvointialueen hankintapolitiikka, joka on tämän hankintaohjeen liitteenä.

Strategian mukaisesti hyvinvointialueen palveluiden hankinnoissa huomioidaan palveluiden vaikuttavuus ja tehokkuus, saavutettavuus ja monikanavaisuus, palveluiden sujuva yhteen toiminta ja asiakaslähtöinen yhteistyö sekä toimiva ennaltaehkäisy.

Hankinnoilla tuetaan hyvinvointialueen taloudellista kestävyttä sekä edistetään jatkuvaa uudistumista ja kehittämisen kulttuuria. Palveluiden tuotantotapoja tarkastellaan kustannusten, vaikuttavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi.

KTS. LIITE 2. KYMENLAAKSON HYVINVOINTIALUEEN HANKINTAPOLITIIKKA

Hankintayhteistyö ja asiakaslähtöisyys

Hyvinvointialueen hankinnat toteutetaan yhteistyössä hankintapalvelun ja palvelutuotannon kanssa siten, että hankintapalvelu vastaa hankinnan teknisestä toteuttamisesta sekä siitä, että hankinta toteutetaan hankintalain säännösten mukaisesti. Palvelutuotanto puolestaan määrittelee hankinnan sisällön ja vaatimukset ja varmistaa, että hankinnan kohdetta koskevan substanssilainsäädännön vaatimukset huomioidaan hankinnassa.

Hankintayhteistyö tarkoittaa myös yhteistyötä paikallisten toimittajien / palveluntuottajien kanssa. Vuorovaikutusta toimittajien ja palveluntuottajien kanssa voidaan edistää esimerkiksi markkinavuoropuhelun keinoin.

Hyvinvointialueen vaativissa sote-palveluhankinnoissa huomioidaan palvelunkäyttäjät sekä eri käyttäjäryhmien erityistarpeet.

Vastuullisuus hankinnoissa

Vastuullisuus hankinnoissa tarkoittaa muun muassa sosiaalisten ja ympäristönäkökulmien huomiointia hankinnoissa. Sosiaalisesti kestäville hankinnoille voidaan edistää esimerkiksi nuorten työllistymistä, työskentelyolosuhteiden parantamista ja elinkeinotoiminnan kehittämistä.

Hyvinvointialue pyrkii noudattamaan toiminnassaan kestävä kehityksen periaatteita. Hankinnan valmisteluvaiheessa pyritään tunnistamaan hankintaan soveltuvat ympäristövaatimukset ja vertailuperusteet, kuten kierrätettävyys, korjattavuus ja uusiokäyttömahdollisuus, ympäristövaikutukset ja energiatehokkuus.

1.1. Hyvinvointialueen hankinnoissa noudatettavat periaatteet

Hankintalaissa on säädetty julkisissa hankinnoissa noudatettavista periaatteista, joita on sovellettava kaikissa hankintamenettelyn vaiheissa. Hankintalain periaatteiden mukaisesti hyvinvointialueen on kohdeltava hankinnoissaan hankintamenettelyyn osallistuvia tarjoajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Myös kynnysarvot alittavissa pienhankinnoissa sovelletaan hankintalain mukaisia periaatteita.

Tasapuolisuus ja syrjimättömyys

Hyvinvointialue kohtelee tarjoajia tasapuolisesti. Syrjimätön kohtelu edellyttää, että esimerkiksi eri paikkakunnilta olevia ehdokkaita tai tarjoajia kohdellaan samalla tavoin, kuin vaikkapa oman alueen yrityksiä. Lisäksi tarjoajia kohdellaan samalla tavalla hankintamenettelyn aikana.

Avoimuus

Avoimuusperiaatteen mukaisesti hyvinvointialue ilmoittaa hankinnoistaan julkisesti ja tiedottaa tarjouskilpailun ratkaisusta tarjouskilpailuun osallistuneille.

Suhteellisuus

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti hyvinvointialueen tarjouspyyntöjen sisällön sekä hankintamenettelyn ehtojen tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen nähden. Tarjouspyyntöön sisältyvien tarjoajien soveltuvuusehtojen asettamisessa otetaan aina huomioon kyseisen hankinnan luonne.

1.2. Markkinoiden toiminnan edistäminen

Hyvinvointialue voi osaltaan edistää markkinoiden tarjontaa tiedottamalla avoimesti ja aktiivisesti tulevista hankinnoistaan ja hankintasuunnitelmistaan esimerkiksi omilla verkkosivuillaan ja/tai paikallislehdistä sekä käymällä vuoropuhelua mahdollisten toimittajien / palveluntuottajien kanssa.

Tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti hankintamenettelyn aikana. Hyvinvointialue voi kuitenkin huomioida hankinnoissaan paikalliset tarjoajat, esimerkiksi mahdollistamalla erikokoisten ja erilaisten tarjoajien osallistumisen hankintaan ja valitsemalla toimittajiksi / palveluntuottajaksi erikokoisia ja erilaisia tarjoajia.

Hankinnan jakaminen osiin mahdollistaa pienien toimittajien / palveluntuottajien osallistumisen hankintaan. Lisäksi hankinnoissa voidaan mahdollistaa tarjouksen tekeminen useamman tarjoajan ryhmittymänä, jolloin ryhmittymä voi ottaa vastuulleen isommankin hankinnan.

2. Hyvinvointialueen hankintavaltuudet ja päätöksenteko

Hankinnan toteuttaminen edellyttää, että hankinta on hyvinvointialueen toiminnan kannalta välttämätön ja että hankintaa varten on varattu riittävä määräraha. Hankinta tulee suunnitella huolellisesti, jotta käytävissä olevilla määrärahoilla voidaan tehdä sellainen hankinta, joka edistää hyvinvointialueen tehtävien hoitamista tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan:

- Aluehallitus päättää yli 3.000.000 euron ylittävistä laite-, järjestelmä-, investointi- ja palveluhankinnoista.
- Hyvinvointialuejohtaja päättää yli 1.000.000 euron ylittävistä laite-, järjestelmä-, investointi- ja palveluhankinnoista, kuitenkin enintään 3.000.000 euroon saakka.
- Toimialajohtaja päättää toimialueensa laite-, järjestelmä-, investointi- ja palveluhankinnoista 1.000.000 euroon saakka.

Muiden viranhaltijoiden hankintarajoista päätetään aluehallituksen hyväksymässä *talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa*. Hyväksytty täytäntöönpano-ohje liitetään osaksi tätä hankintaohjeistusta.

Hyvinvointialueen 10 000 (alv 0 %) euroa ylittävistä hankinnoista tehdään kirjallinen hankintapäätös. Hankintapäätös tehdään asianhallintajärjestelmässä. 10 000 alittavista hankinnoista tehdään kirjallinen dokumentti (esim. sähköposti/tilauslomake), jossa keskeiset ehdot. Hankintapäätöksen tekemisestä vastaa aina toimialan kyseisestä hankinnasta vastaava vastuuhenkilö. Kilpailutettavien hankintojen osalta hankintapalvelu avustaa hankintapäätöksen valmistelussa.

Hyvinvointialueen aluehallitus päättää taloudellisesti tai periaatteellisesti merkityksellisten hankintojen käynnistämisestä. Hankintapalvelu valmistelee yhteistyössä toimialan hankinnasta vastaavien kanssa aluehallitukselle kilpailutuksen käynnistämistä esityksen, jonka toimitusjohtaja esittelee aluehallitukselle. Aluehallitus päättää, voidaanko kilpailutus käynnistää.

Hankintaa koskevissa päätöksissä tulee huomioida hankinnan toimeenpanoon liittyvä valtuuttaminen asianomaisille viranhaltijoille, esimerkiksi hankintasopimuksen elinkaaren aikana tarvittavien muutosten, optioiden käyttämisen, hankintasopimuksen laajentamisen tai supistamisen toteuttamiseksi.

Hyvinvointialueen hallintosäännössä on määritelty aluehallituksen, hyvinvointialueen johtajan ja toimialajohtajien hankintavaltuudet. Muilta osin hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti hankintavaltuudet määritellään talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

2.1. Investointihankinnat

Aluehallitus päättää investoinneista aluevaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa.

Investointina käsitellään usean tilivuoden ajalle käytettäväksi tarkoitettu käyttöomaisuuden hankinta, jonka hankintahinta on vähintään 10 000 euroa (alv 0 %). Investointina voidaan myös käsitellä hankinta, joka koostuu useasta alle 10 000 euron arvoisesta kohteesta, jos ne toiminnallisesti muodostavat yhden kokonaisuuden tai ovat kokonaisuus esimerkiksi toimitilojen ensikertaisen kalustamisen yhteydessä. Investointina ei kuitenkaan käsitellä varaosahankintaa, jonka arvo ylittää 10 000 euroa.

Tutkimus- ja hoitolaitteiden sekä muiden koneiden ja kalusteiden sekä ICT-hankkeiden investoinnit valmistellaan palvelukokonaisuuksissa yhtymävaltuuston hyväksymän määrärahan puitteissa. Investointihankinnan valmistelussa hyödynnetään moniammatillista arviointia hankinnan kohteen teknisen, toiminnallisen ja taloudellisen kokonaisuuden varmistamiseksi. Investointien hankeohjelman hyväksyy kuntayhtymän johtoryhmä.

2.2. Muut materiaalihankinnat

Hyvinvointialueen yksiköt tilaavat kulutustarvikkeensa pääasiassa HUS:n kautta. Tarvikehankinnoissa hyödynnetään kilpailutettuja kausisopimuksia. Näissä tapauksissa tilausvaltuuden antaa yksikön esimies.

Tilauksen tekee hyvinvointialueen puolesta työntekijä, jolle valtuus on annettu. Hoitolaitteiden tilaukset tekee hyvinvointialueen hoitolaitekeskus ja erillishankintojen tilaukset HUS, ellei asiasta ole toisin sovittu.

2.3. Palveluhankinnat

Viranhaltijat voivat tehdä palvelutoimintaan liittyviä sopimuksia talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa vahvistettuun euromääräiseen hankinta-arvoon. Viranhaltijoiden tulee sopimuksia ja sitoumuksia hyväksyessään huolehtia, että hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuvat sopimuksissa, ja että sopimusten riskiarvion todennettu riittävän todennäköisyyden periaatteella.

Hyvinvointialueen toimintasäännössä määritellään poikkeukset, joissa viranhaltija voi tehdä päätöksen yksilökohtaisen palvelun hankinnasta potilaan tai asiakkaan tarpeen mukaisesti riippumatta hankinnan arvosta. Näissä päätöksissä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan voimassaolevat puitejärjestelyt ja sopimukset.

Hankinnan yksilölliseen sosiaali- ja terveystalouden tarpeeseen hankinnan arvosta riippumatta voi hankintalain 110§:n mukaisesti tehdä sosiaalityön palvelujohtaja ja terveystaloudissa johtajaylilääkäri.

Yksittäisen asiakkaan palvelun hankkimisesta puitejärjestelyssä mukana olevalta palveluntuottajalta palveluun ohjaamisesta (tilaus) päättää toimintasäännössä päätöksentekijäksi määritelty viranhaltija / johtava sosiaalityöntekijä / vastaava johtava sosiaalityöntekijä.

3. Hyvinvointialueen hankintojen organisointi

3.1. Hankintatoiminnan organisointi

Hyvinvointialueen hankintatoimi toimii hybridimallina, jossa osa hankintojen kilpailutuksista on ulkoistettu yhteistyösopimuksella HUS Hankinnoille, osa toteutuksista hankitaan ostopalveluina konsulteilta ja osa hankinnoista toteutetaan hyvinvointialueen omana työnä.

Hyvinvointialueen hankinnat pyritään valmistelemaan vuosisuunnitelmiin perustuen.

Hyvinvointialueen hankintayksikkö koordinoi hyvinvointialueen hankintoja. Hankinnan kilpailutuksen toteuttaa hyvinvointialueen toimeksiannosta pääsääntöisesti HUS:n hankintaorganisaatio tai vaihtoehtoisesti ulkopuolinen hankintakonsultti.

Kilpailutuskynnysarvot alittavien palvelujen pienhankintoja toteuttavat pääsääntöisesti toimialat itse. Hyvinvointialueen sopimus- ja hankintaosaajat tukevat toimialoja näiden pienhankinnoissa.

Hyvinvointialueen hankintapalvelut on ulkoistettu yhteistyösopimuksella HUS Hankinnoille muilta kuin ICT-hankintojen, ICT-palveluhankintojen sekä rakentamiseen, kiinteistöihin ja kiinteistönhoitoon liittyvien hankintojen sekä elintarvikehankintojen osalta. Edellä mainittujen kategorioiden hankinnoissa käytetään pääasiassa ulkopuolisia hankintakonsultteja, mutta niissä voidaan käyttää avuksi myös HUS:n hankintapalveluita yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Tarvikehankinnat on ulkoistettu HUS Hankinnoille, ja hyvinvointialue osallistuu HUS:n koordinoimiin yhteistyöalueen (erityisvastuualueen) yhteiskilpailutuksiin. Tarvikelogistiikka on ulkoistettu HUS Logistiikalle. HUS Logistiikan ostajat tekevät myös pienten laitteiden ja kaluston tilauksia.

Hyvinvointialueelle tehtävien erillishankintojen – mukaan lukien laiteinvestoinnit ja pienhankinnat - toteutus on ulkoistettu HUS Hankinnoille. Hyvinvointialue laatii vuosittain kootusti investointiohjelman, jonka mukaiset hankintatarpeet listataan ja toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikkö koordinoi toteutusten suunnittelua ja aikataulutusta ja käynnistää tarvittavat kilpailutusprojektit yhdessä yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa, sekä ylläpitää toteutuksen tilannetietoa.

Laitehankinnoissa Kymenlaakson hyvinvointialue voi osallistua HUS-alueen yhteishankintoihin / puitesopimuksiin.

Kilpailutuskynnysarvon alittavia hankintoja käsitellään erillisessä pienhankintaohjeessa.

3.2. Hankintojen toteuttaminen

Hankinnan valmisteluun ja toteuttamiseen on varattava riittävästi aikaa ja resursseja. Erityisesti palveluhankinnoissa hankinnan kilpailuttaminen vaatii aikaa useita kuukausia ja edellyttää moniammatillista yhteistyötä. Kilpailutukset toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hankintapalvelun ja palvelutuotannon asiantuntijoiden kanssa. Palvelutuotannon tulee viestiä hankintatoimeksiannoista hankintatiimille riittävän ajoissa, jotta hankintaprojekti voidaan aikatauluttaa ja varata resurssit sen toteuttamiseen.

Hyvinvointialueen hankintapalvelut on siirretty yhteistyösopimuksella HUS:lle. HUS:n vastuulle kuuluvat tehtävät on määritelty hyvinvointialueen ja HUS:n välisessä yhteistyösopimuksessa ja sen liitteinä olevissa palvelukuvauksissa. Yhteistyösopimukselle on nimetty ohjausryhmä, joka ohjaa ja valvoo sopimuksen yleistä toteuttamista sekä sopijapuolten välisen toiminnan kehittämistä ja koordinoimista. Palvelujen laatua ja kustannustehokkuutta seurataan ja kehitetään jatkuvasti yhteistyössä. Palvelun laadun seurannasta vastaa ohjausryhmän asettama seurantaryhmä.

Erillishankinnat

Erillishankinnat ovat hankintoja, joita tehdään hyvinvointialueen toimeksiannosta, nimenomaisesti sitä varten. Erillishankintoja ovat tyypillisesti hyvinvointialueen investointiohjelman sisältyvät laitehankinnat sekä hyvinvointialueen tarpeita varten toteutettavat palveluiden hankinnat. Hyvinvointialueen erillishankintojen hankintapäätöksissä noudatetaan hyvinvointialueen päätöksentekomenettelyä.

Yhteishankinnat

Yhteishankinnat ovat hankintoja, joihin hyvinvointialue osallistuu yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa. Etelä-Suomen yhteistyöalueella yhteishankintoina toteutetaan tyypillisesti vuosi- ja puitesopimuksia hoitotarvikkeista, muista tarvikkeista sekä pienlaitteista.

Yhteishankinnoissa HUS allekirjoittaa tarjouspyynnön ja tekee hankintapäätöksen sekä hankintasopimuksen Kymenlaakson hyvinvointialueen puolesta.

HUS voi joissakin tapauksissa siirtää hankinnan kolmannen osapuolen yhteishankinnassa kilpailutettavaksi. Tämä koskee erityisesti yleistarvikkeiden hankintaa, joissa ei tarvita HUS:n toimialan erityisasiantuntemusta.

Sidosyksikköhankinnat (in-house hankinta)

Hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus ei koske hankintoja, jotka hyvinvointialue tekee omalta sidosyksiköltään (esim. tytäryhtiö). Sidosyksikköhankinta on merkittävin soveltamisalapoikkeus hankintalainsäädännössä.

Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä, johon hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksikköjen kanssa käyttää määräysvaltaa samalla tavoin, kuin omiin toimipaikkoihinsa. Lisäksi edellytyksenä tietyin poikkeuksin on, että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen, kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Hyvinvointialueiden välinen yhteistyö ja kilpailuneutraliteetti

Hyvinvointialueet voivat sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä. Hyvinvointialueiden julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja hyvinvointiyhtymä. Tällöin toiminta ei yleensä suuntaudu markkinoille.

Hyvinvointialueen on eroteltava, milloin kyse on hankinnasta ja milloin esimerkiksi hyvinvointialueiden välisestä yhteistyöstä.

Julkisyhteisöt kuten kunnat, kuntayhtymät ja hyvinvointialueet eivät pääsääntöisesti voi toimia markkinoilla kilpailuneutraliteetin vuoksi, ja toimiessaan markkinoilla julkisyhteisön on lähtökohtaisesti yhtiöitettävä markkinoilla tapahtuva toimintansa.

Hankintakokonaisuudet

Hankintatoiminta on pyrittävä järjestämään siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti, olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen. Hankinnat on pyrittävä toteuttamaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hallinnollisen kuorman vähentämiseksi samankaltaisia hankintoja voidaan järjestellä esimerkiksi puitejärjestelyin.

Hankinnoissa on otettava huomioon olemassa olevat hankintasopimukset ja puitejärjestelyt. Yksittäiset hankinnat on tehtävä olemassa olevia sopimuksia noudattaen.

Hyvinvointialueen hankinnoissa tulee pyrkiä tunnistamaan samankaltaiset hankintatarpeet koko hyvinvointialueen laajuudessa, myös toimialojen rajat ylittäen. Tavoitteena on järjestää yhtenäiset sekä keskenään yhteensopivat palvelut siten, että niillä tuetaan hyvinvointialueen toimintaa sekä oman tuotannon ja ostopalveluiden yhteensovittamista.

Suorahankinnat

Julkiset hankinnat on pääsääntöisesti kilpailutettava. Suorahankinta on poikkeus tästä säännöstä, ja se on mahdollista vain hankintalaissa määritellyissä rajatuissa tilanteissa. Hankintalain mukaisia suorahankintaperusteita tulee tulkita suppeasti ja niiden olemassaolo tulee olla osoitettavissa. Suorahankinnan perusteiden lainmukaisuus on ennakkoon varmistettava hyvinvointialueen hankintatoimen ja lakimiesten kanssa jo hankintaa suunniteltaessa. Suorahankinnan perusteiden tulee käydä ilmi hankinnasta toimialan vastaavan viranhaltijan suorahankintapäätöksestä.

3.3. Hankintojen työnjako

Hankinnan valmistelu etenee työryhmissä. Työryhmä koostuu ainakin hankinta-asiantuntijasta, palvelutuotannon nimetystä vastuuhenkilöstä sekä palvelutuotannon muista edustajista.

Työryhmä konsultoi tarvittaessa mm.:

- lakimestä hankintaan liittyvissä toimissa ja hankintasopimuksen valmistelussa,
- lakimestä tai tietosuojavastaavaa tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä ja tulkinnoissa sekä
- tietohallintoa tietoturvaan ja tietojärjestelmiin liittyvissä asioissa ja sopimuskysymyksissä.

Hankinnan valmistelun käynnistämisestä vastaa se toimiala, jonka toimialueeseen hankinta lukeutuu. Hankinnan tekevä toimiala vastaa samalla siitä, että hankinnat toteutetaan hyvinvointialueen investointiohjelman ja talousarvion mukaisesti.

Hankinta-asiantuntija vastaa kynnysarvot ylittävän hankinnan kilpailuttamisesta hankintalain, muiden säädösten ja hankintaohjeen mukaisesti. Hankinta-asiantuntija koordinoi hankinnan toteutusta ja hankintaprosessin läpiviemistä sekä vastaa työryhmätyön edistymisestä. Hankinta-asiantuntijalle kuuluu muun muassa hankinnan valmisteluun liittyvät toimet, kuten markkinakartoitusten tekeminen, kilpailutuksen tekninen toteuttaminen ja hankintasopimuksen laatiminen. Lisäksi hankinta-asiantuntija antaa hankinnan asiantuntijana neuvoja ja ohjeita hankinnan toteuttamiseen.

Sosiaali- ja terveystalouden toimintaa valvoo hyvinvointialueen Ohjaus- ja valvontayksikkö. Ohjaus- ja valvontayksikkö toimii yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 3 §:n 4.kohdan tarkoittamana valvontaviranomaisena hyvinvointialueella.

Taulukko 4. Hankinnan toteuttaminen työryhmässä

Rooli hankinnassa	Vastuu kilpailutuksessa
Hankinta-asiantuntija / hankintakonsultti	<ul style="list-style-type: none">• Vastaa hankintalain kynnysarvot ylittävien hankintojen ja investointihankintojen kilpailuttamisesta hankintalain, muiden säädösten ja hankintaohjeen mukaisesti• Vastaa tarjouspyyntöasiakirjojen ja hankintasopimusten laatimisesta• Toimii hankintamenettelyjen asiantuntijana• Valmistelee hankintapäätöksen palvelutuotannolle• Valmistelee hankintasopimuksen
Palvelutuotannon vastuuhenkilö	<ul style="list-style-type: none">• Vastaa hankinnan toteuttamisesta• Vastaa siitä, että hankinta toteutetaan oikea-aikaisesti ja määrärahojen puitteissa• Vastaa hankinnan kohteen kuvauksesta ja sisällön määrittelystä• Vastaa siitä, että hankinnassa huomioidaan keskeinen substanssilainsäädäntö• Vastaa hankintapäätöksen sisällöstä• Vastaa hankintasopimuksen valvonnasta ja laadun seurannasta• Vastaa mahdollisten reklamaatioiden tekemisestä ja dokumentoinnista sopimuskaudella• Vastaa tehdyn sopimuksen ylläpidosta ja tietojen ajantasaisuudesta sen elinkaaren aikana
Palvelutuotannon muut edustajat	<ul style="list-style-type: none">• Osallistuvat hankinnan sisällön määrittelyyn• Osallistuvat tarvittaessa hankinnan työryhmään
Sopimus- ja hankinta- osaaja	<ul style="list-style-type: none">• Huolehtii sopimuksen teknisestä hallinnoinnista sen elinkaaren aikana• Ylläpitää sopimuksia ja huolehtii sopimukseen liittyvien muutosten hallinnasta ja dokumentoinnista palvelutuotannon tukena
Lakimies	<ul style="list-style-type: none">• Avustaa sopimusten tulkintatilanteissa• Avustaa reklamointiprosessissa ja reklamaatioiden laatimisessa

Taulukko 5. Hankinnan valmistelussa huomioitavia asioita

Muistilista hyvinvointialueen hankinnan valmisteluun:
<ul style="list-style-type: none"> Hankinta käynnistyy palvelutuotannon vastualueen tarpeesta. Ennen hankintaprosessin aloittamista tulee selvittää - tarvittaessa sopimus- ja hankintaosaajien avulla – onko kyseisestä tuotteesta tai palvelusta jo olemassa kilpailutettua sopimusta.
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan valmistelussa otetaan huomioon sosiaali- ja terveystieteiden järjestämislain mukaiset ennakkoselvitykset
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan valmisteluun varataan riittävästi aikaa ja hankinta tehdään riittävän ajoissa hankinnan suunnitellun käyttöönoton kannalta ja olemassa olevat sopimukset huomioiden. <i>(Päättyvien sopimusten uudelleenkilpailutukseen on tyypillisesti varattava noin 6-9 kuukautta aikaa.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan valmistelussa hyödynnetään hankinta- ja substanssiosaaminen ja tarvittaessa ulkopuolista asiantuntemusta
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnoissa huomioidaan hyvinvointialueen tietosuojajohtajat ja henkilötietojen käsittely
<ul style="list-style-type: none"> Tarkistetaan, että kilpailutuksen kohteena olevat tavarat, palvelut tai urakkakokonaisuus muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden, joka mahdollistaa kilpailuolosuhteiden ja innovaatioiden hyödyntämisen
<ul style="list-style-type: none"> Hankinta toteutetaan investointiohjelman ja talousarvion mukaisesti
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan toteutustapa on tarkoituksenmukainen ja taloudellinen
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnan tekemiseen ja sitä seuraavaan palvelutuotantoon liittyvät riskit kartoitetaan hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävällä tasolla ja varmistetaan riskien hallinta
<ul style="list-style-type: none"> Tehdään mahdollinen markkinakartoitus
<ul style="list-style-type: none"> Hankinnassa huomioidaan palvelun sisältöä koskeva substanssilainsäädäntö
<ul style="list-style-type: none"> Hankinta toteuttaa, asiakkaiden ja loppukäyttäjien tarpeet huomioon ottaen, ne tavoitteet, joihin hankinnalla pyritään
<ul style="list-style-type: none"> Valittu hankintamenettely on tarkoituksenmukainen kyseisen hankinnan ja siihen liittyvien mahdollisten erityispiirteiden kannalta
<ul style="list-style-type: none"> Hankintamenettelyyn osallistuvia tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi hankintamenettelyn eri vaiheissa
<ul style="list-style-type: none"> Sote-palveluhankinnoissa huomioidaan palvelunkäyttäjien erityistarpeet ja kuuleminen sekä varmistetaan palvelunkäyttäjien yksilöllisten tarpeiden huomioiminen
<ul style="list-style-type: none"> Valittava toimittajien / palveluntuottajien määrä huomioi kilpailutilanteen säilymisen markkinoilla ja tukee uusien toimijoiden markkinoille pääsyä

3.4. Laitteiden, tavaroiden ja kalusteiden tilaukset

Hoitolaitteiden sekä muiden laitteiden ja kalusteiden hankinnoista tehdään hankintaesitys (>10 000€) tai ostoesitys (<10 000€). Näissä käytetään aina ostoesityslomaketta tai investointihankintaesityslomaketta, jotka löytyvät hyvinvointialueen sisäisiltä verkkosivuilta.

Ennen laitehankinnan esittämistä tulee varmistaa tekninen ja tietotekninen soveltuvuus hyvinvointialueen järjestelmiin hyvinvointialueen ICT:n ja lääkintälaitetekniikan kanssa.

Investointihankintaesitykset toimitetaan asianhallintajärjestelmässä hyvinvointialueen talousjohtajalle, joka päättää investoinnin hyväksymisestä. Hyväksytty investointihankintaesitys toimitetaan HUS:n hankintapalveluiden sote-tiimille, joka käynnistää kilpailutuksen valmistelun.

Investointirajan alle jäävä ostoesitys toimitetaan päätettäväksi hyvinvointialueen talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa määritellylle viranhaltijalle, joka päättää hankinnan hyväksymisestä. Hyväksytty hoitolaitetta koskeva ostopäätös toimitetaan hyvinvointialueen hoitolaittekeskukselle, joka tekee hoitolaitteiden tilaukset. Hyväksytty muuta kuin hoitolaitetta koskeva ostopäätös toimitetaan HUS Logistiikan asiakaspalveluun, joka välittää ostotoimeksiannon toteutettavaksi ostajille.

3.5. Hankintaohjausryhmä

Hankintaohjausryhmä kokoontuu käsittelemään tulevia ja käynnissä olevia hankintoja sekä muita hankintojen toteuttamisen kannalta olennaisia asioita, esimerkiksi keskeisiä markkinaoikeuden ratkaisuja tai hankintalainsäädännön mahdollisia muutoksia.

Hankintaohjausryhmään kuuluvat hyvinvointialueen konsernipalvelujen toimialajohtaja, ostopalvelujohdaja ja hankintapäällikkö. HUS:n toteuttamia hankintoja käsiteltäessä mukaan kutsutaan HUS:n hankintapäällikkö. Tarvittaessa voidaan kutsua myös muita henkilöitä. Hankintaohjausryhmän nimittää hyvinvointialuejohtaja. Hankintaohjausryhmä raportoi hyvinvointialueen johtoryhmälle sovitusti.

3.6. Hyvinvointialueen (laite)hankintatyöryhmä

Laitehankinnat käsitellään laitehankintojen hankintatyöryhmässä. Hankintatyöryhmä käsittelee vuosittaisen hankintaohjelman mukaisia investointihankintoja, sekä muita laitehankintoja. Hankintatyöryhmään osallistuu lääkäri- ja hoitajatahojen edustuksen lisäksi edustajat hankintapalveluista, hoitolaittekeskuksesta, laitetekniikasta, tietohallinnosta ja taloushallinnosta. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on varmistaa hyvinvointialueen laitehankintojen tarkoituksenmukaisuus.

3.7. Yhteishankintojen tekeminen

Kymenlaakson hyvinvointialue on ulkoistanut tarvikehankintansa HUS:lle, ja antanut sopimuksella HUS:lle valtuutuksen tehdä hankintapäätöksiä hyvinvointialueen puolesta. Kymenlaakson hyvinvointialue on osallisena HUS:n toteuttamissa yhteishankinnoissa. Yhteishankintoina hankitaan tyypillisesti esim. hoito- ja yleistarvikkeita sekä pienlaitteita ja instrumentteja. Yhteishankinnoissa HUS allekirjoittaa tarjouspyynnön, tekee hankintapäätöksen sekä hankintasopimuksen hyvinvointialueen puolesta. Tarvikkeiden tilaaminen tapahtuu pääsääntöisesti käyttäen sopimusvalikoimaa HUS:n tilausjärjestelmän kautta.

Kymenlaakson hyvinvointialue voi tarpeen mukaan osallistua muiden yhteishankintayksiköiden järjestämiin hankintoihin. Yhteishankintayksikön kilpailutukseen osallistuttaessa hankintaprosessin toteuttamisesta, hankintapäätöksen ja hankintasopimuksen tekemisestä sekä sopimuksenaikaisesta valvonnasta vastaa yhteishankintayksikkö.

Muissa yhteishankinnoissa, joissa hankinta toteutetaan yhdessä jonkin toisen tai joidenkin toisten hankintayksiköiden kanssa hankintarenkaana, hankintaprosessin toteuttamisesta vastaa erikseen sovittu hankintayksikkö. Kukin yhteishankintaan osallistunut hankintayksikkö vastaa osaltaan hankintapäätöksen tekemisestä ja sopimuksenaikaisesta valvonnasta. Hankintarenkaaseen osallistuvien hankintayksiköiden tehtävät, vastuu ja kustannusten jakaminen sovitaan erikseen kirjallisina sopimuksina.

3.8. Hankinnan laatukriteerit ja laadun seuraaminen sopimuskaudella

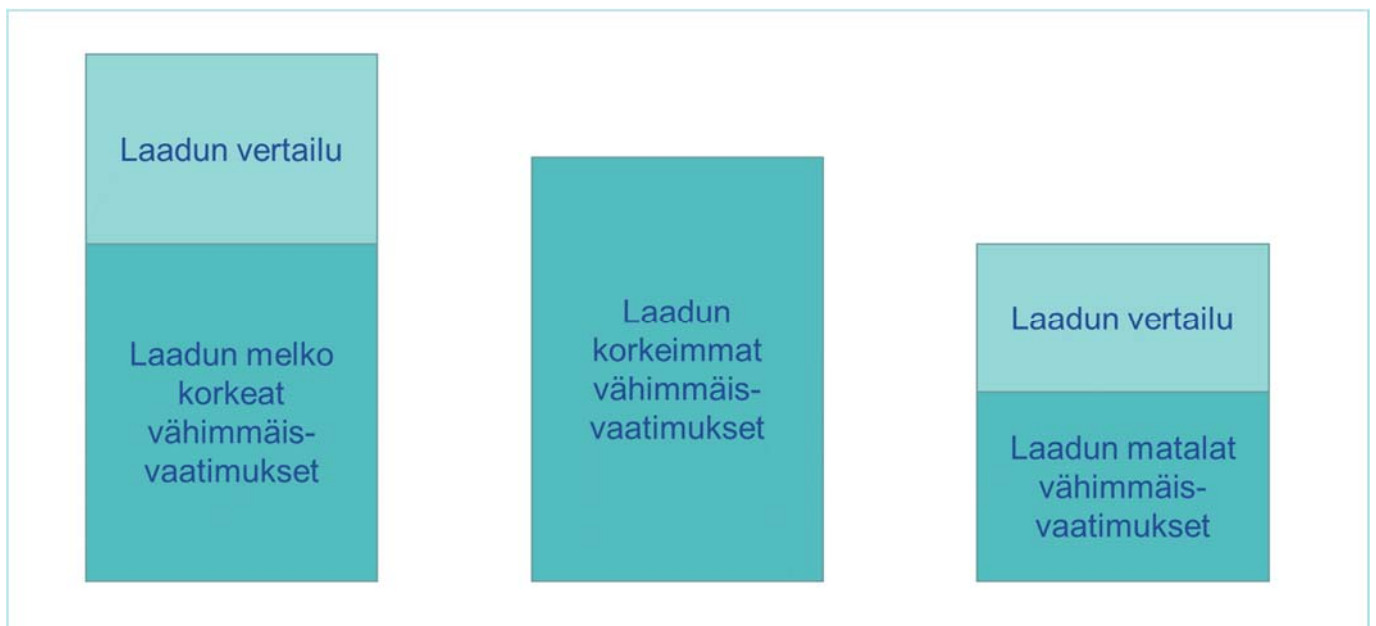
Hyvinvointialueen hankinnoissa painotetaan vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, mikä voi tarkoittaa niin hinnaltaan halvinta, kustannuksiltaan edullisinta, kuin hinta-laatusuhteeltaan parasta tarjousta.

Laadulle voidaan tarjouspyynnössä asettaa vähimmäisvaatimuksia, jotka kaikkien toimittajien / palveluntuottajien tulee täyttää. Tällöin haluttu laatu sisällytetään vähimmäisvaatimuksiin, ja pelkkä tarvan / palvelun hintavertailu on mahdollista.

Laatuun liittyvät vaatimukset esitetään tarjouspyynnössä yksiselitteisesti ja selkeästi. Liian matalalle asetetut vähimmäisvaatimukset voivat johtaa huonoon laatuun sopimuskaudella. Jos taas vähimmäisvaatimukset asetetaan liian korkeiksi, tarjosten saaminen voi olla hankalaa. Liian korkeilla vähimmäisvaatimuksilla nostetaan myös mahdollisesti hankinnan kustannuksia.

Vähimmäislaadun lisäksi hankinnan laadusta voidaan, hankinnan luonne huomioiden, muodostaa vertailukriteereitä (lisälaatu), joilla tarjoajien väliset erot tulevat näkyviin. Lisälaadun suuruus hankinnassa riippuu tarjoajien antamista tarjouksista.

Kuvio 1. Hankinnan kokonaislaatu

Laadulle asetettu melko korkeat vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tehdään laatuvertailua. Korkein kokonaislaatu.

Laadulle asetettu korkeat vähimmäisvaatimukset.

Hinta-laatusuhteen vertailua ei tarvitse tehdä, sillä hinta ratkaisee tarjouskilpailun.

Laadulle asetettu matalat vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tehdään laatuvertailua, mutta kokonaislaatu jää alhaisimmaksi.

Palveluntuottaja on vastuussa tuottamastaan laadusta. Hyvinvointialue seuraa palveluntuottajan tuottaman palvelun laatua sopimuskaudella. Seuranta tehdään riittävän konkreettisella tasolla, ja palvelussa esiintyvät virheet kirjataan aina ylös.

Hankintasopimukseen sisällytetään ohjeet reklamaatioiden laatimiseen sekä sanktiojärjestelmä aina, kun se on tarpeen. Sanktiot voivat olla esimerkiksi sopimussakkoja, joita palveluntuottajalle määrätään kustannettavaksi sovitun laatuasteen alittavasta palvelusta.

3.9. Sopimushallinta ja seuranta

Yhteishankintoina toteutettujen tarvikesopimusten hallinnoinnista vastaa HUS. Vähintään kansallisen kynnysarvon ylittävien yksittäisten laitehankintojen ja muiden hyvinvointialueen erillishankintojen sopimukset ovat hyvinvointialueen omalla vastuulla, ellei hankintavaiheessa toisin sovita. Palveluhankintasopimukset ovat hyvinvointialueen vastuulla riippumatta niiden arvosta, ellei hankintavaiheessa toisin sovita.

Hyvinvointialue vastaa omien hankintasopimuksiensa hallinnoinnista. Hyvinvointialueella on käytössä sähköinen sopimushallintajärjestelmä, jossa hyvinvointialueen sopimuksia hallinnoidaan. Sopimuksen vastuuhenkilö vastaa siitä, että sopimus tulee tallennetuksi sopimushallintajärjestelmään. Hyvinvointialueen hallinto antaa ohjeistukset sopimushallinnan järjestämisestä.

Sopimuksen mukaisesta toiminnasta reklamoiminen kuuluu sopimusta hallinnoivalle taholle. Palvelutuotannossa havaitut virheet on syytä kirjata ylös, samoin esitetyt reklamaatiot ja niihin saadut vastaukset ja korjaukset. Näin sopimuksen toteutumisesta jää dokumentaatiota, jota voidaan käyttää sopimukseen mahdollisesti sisältyvien sanktioiden määrittämiseen sekä myöhemmin esimerkiksi tietyn toimijan hylkäämiseen tulevilla tarjouskilpailuissa.

Hankinta-asiakirjoihin noudatetaan asiakirjat omistavan tahon asiakirjahallinnosta annettuja ohjeita.

Sopimusmuutokset

Sopimuksissa on jo kilpailutusvaiheessa syytä huomioida sopimuskauden aikaiset mahdolliset muutostarpeet ja niiden hyväksymisen ehdot ja mekanismit.

Hankintasopimusta ei saa EU-hankinnoissa eikä hankintalain liitteen E mukaisissa sote-palveluhankinnoissa olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman hankintalain mukaista uutta hankintamenetelyä. Sopimusmuutos on sallittu, jos muutos perustuu hankinta-asiakirjoissa mainittuihin selkeisiin, täsmällisiin ja yksiselitteisiin ehtoihin ja, kun muutokset eivät muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta.

Sopimusmuutokset tehdään kirjallisesti ja niiden hyväksymisestä päättää se taho, jolle sopimusta koskeva päätöksenteko on annettu hyvinvointialueen hallintosäännön nojalla.

3.10. Sähköinen kilpailutus- ja sopimusjärjestelmä

Hankinnoissa käytetään sähköistä kilpailutusjärjestelmää. Hankintailmoitus ja tarjouspyyntöasiakirjat julkaistaan lain edellyttämällä tavalla HILMA-ilmoituskanavaan (hankintailmoitukset.fi -sivusto) ja EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen osalta lisäksi TED-tietokantaan (Tenders Electronic Daily). Myös tarjoukset otetaan vastaan sähköisesti kilpailutusjärjestelmän kautta.

Hyvinvointialueella on käytössä sähköinen sopimusjärjestelmä, jossa luodaan ja hallinnoidaan sopimuksia. Lisäksi hankintapäätökset ja hankintasopimukset viedään hyvinvointialueen käyttämään asiantuntijajärjestelmään.

3.11. Hankinta-asiakirjojen säilytys

Tarjouspyyntöasiakirjat, hankintapäätökset, rekisteröityjen informoinnit ja selosteet käsittelytoimista viedään hankintaohjeen mukaisesti hyvinvointialueen asian ja asiakirjojen hallintajärjestelmään. Hankintasopimukset ja niiden liitteinä olevat tietoturva, turvallisuutta ja / tai henkilötietojen käsittelyä koskevat sopimusehdot, henkilötietojen käsittelijän seloste käsittelytoimista sekä rekisterinpitäjän kirjallinen ohje henkilötietojen käsittelystä tallennetaan hankintaohjeen mukaisesti hyvinvointialueen sopimushallintajärjestelmään.

3.12. Tietosuoja, tietoturva ja henkilötietojen käsittely

Hyvinvointialueen hankinnoissa tulee kiinnittää erityistä huomiota henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojan ja tietoturvan toteutumiseen palveluntuottajan toiminnassa. Kymenlaakson hyvinvointialueella on

henkilötietojen käsittelyä koskevat liitedokumentit, jotka tulee liittää tarjouspyyntöihin. Palveluntuottajiksi valittujen tahojen tulee selvittää henkilötietojen käsittelyä koskevat menettelyt näillä liitteillä viimeistään ennen sopimuksen tekemistä.

Hankinnoissa tulee huomioida tietoturva ja kyberturvallisuus. Nämä tulee huomioida kaikissa hankinnan vaiheissa suunnittelusta ja vaatimusten määrittelystä, sopimusten toteutumisen seurantaan ja sopimuskauden päättymiseen saakka.

Laitteiden ja järjestelmien hankinnoissa on huomioitava, että niillä käsitellään usein hyvinvointialueen asiakkaiden tai potilaiden henkilötietoja (esim. laite tallentaa käsitellyt asiakastiedot laitteeseen tai toimittajan pilvipalveluun). Ennen hankinnan toteuttamista on aina varmistettava, että laitteiden ja järjestelmien tietosuoja ja tietoturva on järjestetty tavalla, joka noudattaa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalainsäädännön vaatimuksia.

Kaikissa hankinnoissa on huomioitava, millä tavoin niihin liittyy hyvinvointialueen asiakkaiden tai potilaiden henkilötietojen käsittelyä. Esimerkiksi palveluntuottajan työntekijät saattavat käsitellä asiakastietoja, hankittava laite tai tietojärjestelmä voi tallentaa käsiteltyjä asiakastietoja laitteeseen tai toimittajan pilvipalveluun. Ennen hankinnan toteuttamista on aina varmistettava, että hankittavien laitteiden, järjestelmien ja palveluiden tietosuoja ja tietoturva on järjestetty tavalla joka noudattaa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalainsäädännön vaatimuksia.

KTS. LIITE 9. TIETOTURVAN JA TIETOSUOJAN HUOMIOINTI HANKINNOISSA

OSA II Julkisten hankintojen toteuttaminen

4. Hankintojen kynnysarvot

Hankintalakia sovelletaan vain kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin. Hankinnan arvon määrittämisellä hankintayksikkö selvittää, ylittääkö hankinnan arvo kynnysarvon.

Taulukko 6. Kansalliset kynnysarvot ja EU-kynnysarvot, euroa (alv 0 %)

Hankintalaji	Kansalliset kynnysarvot	EU-kynnysarvot*
Tavara- ja palveluhankinnat	60 000	215 000
Sosiaali- ja terveystietopalveluhankinnat	400 000	
Muut erityiset palveluhankinnat	300 000	
Suunnittelukilpailut	60 000	215 000
Rakennusurakat	150 000	5 382 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000	

**) 1.1.2022 alkaen. EU-kynnysarvot päivittyvät kahden vuoden välein.*

Sekamuotoisen hankinnan, joka koskee osaksi tavaroita ja osaksi palveluja, pääasiallinen kohde on määritettävä tavaroiden tai palvelujen korkeimman ennakoidun arvon mukaan.

Kynnysarvojen alle jääviin hankintoihin, eli niin sanottuihin pienhankintoihin, ei sovelleta hankintalakia. Pienhankintoihin sovelletaan hyvinvointialueen pienhankintaohjetta ja siinä kuvattuja periaatteita.

4.1. Hankinnan arvon määrittäminen

Hankinnan ennakoitu arvo määrittää sen, noudatetaanko hankinnassa hankintalakia. Hankinnan ennakoitu arvo tarkoittaa hankinnasta maksettavaa suurinta mahdollista kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroä. Hankinnan arvoa laskettaessa otetaan huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehdot toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille mahdollisesti maksettavat palkkiot.

Hankinnan arvon määrittämisessä tulee huomioida ns. luontevan hankintakokonaisuuden määritelmä. Hankintoja ei saa pilkkoa, yhdistellä tai laskea poikkeuksellisin menetelmin hankintalainsäädännön kiertämiseksi. Hankintojen jakamisen tulee perustua todellisiin seikkoihin. Esimerkiksi keskenään samankaltaiset, tietyllä ajanjaksolla toistuvat hankinnat tulisi tulkita yhdeksi kokonaisuudeksi.

Hankinnan ennakoitun arvon määrittämiseksi riittää hankintayksikön oma arvio hankintasopimuksen arvosta, ja se voi perustua esimerkiksi markkinakartoituksen perusteella tehtyyn arvioon. Hankinnan arvon laskemisen lähtökohtana on, että arvon on pädeävä hankintailmoituksen lähettämishetkellä tai hankintamenettelyn aloittamisen hetkenä. Mikäli hankinnan arvo lasketaan perusteettomasti väärin tai tarjoushinnat ylittävät merkittävästi hankintayksikön ennakoitun arvon ja kynnyсарvo ylittyy, hankinta tulee keskeyttää ja hankinnasta julkaistaan uusi hankintailmoitus.

Taulukko 7. Hankinnan ennakoitun arvon määrittäminen

Hankinnan kohde	Ennakoitun arvon laskemisperusteet (alv 0%)
Toistaiseksi voimassa oleva hankintasopimus Yli 48 kk voimassa oleva hankintasopimus	Hankintasopimuksen ennakoitu kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48
Määräaikainen hankintasopimus Alle 48 kk voimassa oleva hankintasopimus	Hankintasopimuksen kokonaisarvo
Puitejärjestely Dynaaminen hankintajärjestelmä	Kaikkien puitejärjestelyn/dynaamisen hankintajärjestelmän keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitu yhteisarvo
Leasing Vuokraus Osamaksulla hankkiminen	Määräaikaisen, mutta enintään 12 kk voimassa olevan hankintasopimuksen kokonaisarvo Yli 12 kk voimassa olevan määräaikaisen hankintasopimuksen kokonaisarvo Toistaiseksi voimassa olevan hankintasopimuksen ennakoitu kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48
Rakennusurakka	Kokonaisurakan arvo
Osina toteutettava hankinta	Hankinnan kaikkien osien ennakoitu yhteisarvo. Mikäli osien yhteenlaskettu arvo ylittää kynnyсарvon, jokaisen osan hankinnassa on noudatettava kyseisen kynnyсарvon ylittäviä hankintasäännöksiä.

5. Hankinnan valmistelu ja markkinavuoropuhelu

Hankintaprosessiin lukeutuu useita vaiheita, joita ovat hankinnan suunnittelu ja valmistelu, hankintailmoituksen julkaiseminen, tarjousten vastaanottaminen, tarjousten käsittely ja tarjousvertailu, hankintapäätöksen tekeminen sekä sopimuskauden aikainen sopimuksen seuranta ja kumppanuuden hallinta.

Hankintaprosessi koostuu seuraavista vaiheista:

- Hankinnan valmistelu ja mahdollinen markkinakartoitus / markkinavuoropuhelu
- Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön julkaisu
- Kysymysten hallinta
- Tarjousten vastaanotto ja tarjousten avaaminen
- Tarjousvertailu ja mahdollisten täsmennysten pyytäminen
- Hankintapäätös
- Hankintasopimuksen solmiminen
- Sopimusvalvonta ja kumppanuuden hallinta

5.1. Markkinoiden kartoittaminen ja markkinavuoropuhelu

Ennen hankintamenettelyn aloittamista, hankintayksikkö voi tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten. Markkinakartoitus on osa hankinnan suunnittelua, ja se on suositeltava vaihe erityisesti uusien ja monimutkaisten palveluhankintojen suunnittelussa.

Markkinakartoituksen avulla hankintayksikkö voi esimerkiksi saada lisätietoa markkinoilla olevista hankintaa koskevista ratkaisuvaihtoehdoista tai tuotteiden hinnoitteluperiaatteista. Hankintayksikkö voi käyttää markkinakartoitusta myös tunnistaakseen markkinoilla olevia toimijoita. Hankintayksikkö voi käyttää apunaan myös asiantuntijoita tai vaikkapa asiakkaita, joille kyseinen palvelu hankitaan tai asiakkaiden omaisia silloin, kun palvelunkäyttäjät ovat lapset tai vammaiset.

Markkinakartoituksella hankintayksikkö voi myös viestiä toimittajille / palvelutuottajille tulevasta hankinnasta. Tämä kannattaa toteuttaa riittävän varhaisessa vaiheessa.

Taulukko 8. Markkinavuoropuhelun toteuttamisessa huomioitavia asioita

Markkinavuoropuhelun toteuttaminen
• Suunnitelmallinen valmistelu ja tavoitteiden määrittäminen
• Aikataulus: toteutus riittävän varhaisessa vaiheessa hankinnan valmistelussa ja siten, että markkinavuoropuheluun varataan riittävästi aikaa
• Vuoropuhelun käyminen
• Markkinavuoropuhelusta saatavan tiedon hyödyntäminen hankinnassa

Markkinakartoituksen keinoja ovat esimerkiksi tietopyynnöt, vapaamuotoiset vuoropuhelut tai tarkempi tekninen vuoropuhelu.

Tietopyyntö

Tietopyynnön tarkoituksena on kartoittaa markkinoilla toimivia yrityksiä, heidän toimintamallejaan ja ratkaisuvaihtoehtojaan sekä yleistä hintatasoa ja mahdollista halukkuutta osallistua hankkeen toteuttamiseen, jotta varsinaisella tarjouspyyntökierroksella saadaan mahdollisimman selkeät ja vertailukelpoiset tarjoukset. Tietopyyntö ei sido hankintayksikköä hankinnan toteuttamisessa.

Tietopyyntö voidaan julkaista HILMA:ssa, hyvinvointialueen verkkosivuilla ja / tai alan lehdissä tai se voidaan lähettää suoraan tietyille toimittajille. Tietopyynnössä on syytä asettaa määräaika vastauksille.

Tiedotustilaisuus

Tiedotustilaisuudessa voidaan esitellä suunniteltua hankintaa ja pyytää osallistujilta kommentteja tai kysymyksiä. Vastausten perusteella voidaan valita hankintamenettely tai muokata tarjouspyyntöasiakirjoja.

Tiedotustilaisuudesta on syytä viestiä ainakin hyvinvointialueen verkkosivuilla ja paikallislehdissä. Lisäksi tiedotustilaisuuden kutsu kannattaa toimittaa myös suoraan tiedossa oleville toimittajille.

Tekninen vuoropuhelu

Hankintayksikkö voi käydä vuoropuhelua mahdollisten toimittajien kanssa ja pyytää toimittajia kommentoimaan alustavia tarjouspyyntöasiakirjoja ennen tarjouspyynnön julkaisemista. Vuoropuhelun tarkoituksena voi olla esimerkiksi selvittää hankinnan sisällön selkeys ja ymmärrettävyys vertailukelpoisten tarjousten saamisen turvaamiseksi.

Mikäli tekninen vuoropuhelu sisältää tarjouspyyntöasiakirjojen kommentointia, tieto kommenttikierroksesta voidaan julkaista HILMA:ssa, hyvinvointialueen verkkosivuilla ja/tai muulla foorumilla, josta se tavoittaa potentiaaliset vastaajat. Kommentointipyyntö voidaan myös lähettää suoraan toimittajille.

Avoimuus ja tarjoajien tasapuolinen kohtelu markkinakartoituksessa

Markkinakartoitus ei saa vaarantaa kilpailun toteutumista hankinnassa, eikä se saa johtaa syrjimättömyyden ja avoimuuden vastaiseen menettelyyn. Neuvottelujen käyminen esimerkiksi vain yhden toimittajan kanssa saattaa johtaa siihen, että tarjouspyynnöstä muodostuu tätä yhtä toimittajaa suosiva tai muut poissulkeva. Neuvotteluja voidaan kuitenkin käydä yhden toimittajan kanssa, jos niiden tuloksena syntyvä tarjouspyyntö ei vaaranna muiden tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua tarjouskilpailussa.

Tarjoajien tasapuolinen kohtelu varmistetaan julkaisemalla hankintailmoitus, asettamalla tarjouksille tarpeeksi pitkä määräaika ja asettamalla hankinnan vaatimukset siten, että tarjoajille mahdollistetaan yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

6. Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön laatiminen

Hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä on kuvattava hankinnan kohde sekä ilmoitettava kaikki hankinnan kohteeseen keskeisesti liittyvät tiedot ja muut sellaiset seikat, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä.

6.1. Hankintailmoituksen julkaiseminen

Kaikista kynnysarvon ylittävistä hankinnoista on julkaistava hankintailmoitus. Hankintailmoitus on ilmoitus tarjouskilpailun käynnistymisestä. Hankintailmoituksessa julkaistaan kaikki hankintaa koskevat olennaiset tiedot. Ilmoitusmenettelyn laiminlyönti on virhe, joka voi johtaa siihen, että hankintapäätös määrätään kumottavaksi ja kilpailutus määrätään käynnistettäväksi alusta.

Hankinnan kohteen kuvauksen tulee olla niin yksityiskohtainen, että tarjoajat ymmärtävät sen perusteella hankinnan sisällön ja pystyvät tekemään keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Hankinnan kohteen kuvaus voi sisältää palvelun sisällön yksityiskohtaisen kuvauksen, tavarahankintaan liittyvien teknisten vaatimusten määrittelyn, rakennusurakan työselostukset tai muita tietoja, joilla on merkitystä kyseisessä hankinnassa. Hankinnan kohteen tulee olla määritelty siten, että tarjoajille mahdollistetaan yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

Kansallinen hankinta ja sote-palveluhankinta

Kansallisen hankinnan hankintailmoitus ja tarjouspyyntö julkaistaan HILMA:ssa. Hankintailmoituksen voi julkaista myös tiedotusvälineissä tai hyvinvointialueen verkkosivuilla sen jälkeen, kun se on julkaistu HILMA:ssa.

Kansallisessa hankinnassa, sote-palveluhankinnassa tai muussa erityisessä palveluhankinnassa tarjouksen jättämiselle ei ole määritelty vähimmäismääräaikoja. Tarjousajan on oltava kuitenkin kohtuullinen, vähintään kaksi viikkoa, jotta tarjouksen laatimiselle on riittävästi aikaa. Tarjousajan määrittämisessä tulee myös huomioida hankinnan laatu ja laajuus, ja erityisesti vaativissa sote-palveluhankinnoissa tarjousajan tulee olla merkittävästi pidempi.

EU-hankinta

EU-hankinnan hankintailmoitus julkaistaan HILMA:n lisäksi TED-tietokannassa. Hankintailmoituksen voi julkaista myös tiedotusvälineissä tai hyvinvointialueen verkkosivuilla sen jälkeen, kun se on julkaistu HILMA:ssa / TED:ssä.

EU-hankinnoissa hankinta-asiakirjat tulee asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien tarjoajien saataville sähköisessä muodossa siitä päivästä, kun hankintailmoitus on julkaistu. Mikäli kaikkia hankinta-asiakirjoja ei toimiteta sähköisesti, esimerkiksi tietojen luottamuksellisuuden suojaamiseksi, hankintayksikön on perusteltava tämä hankinta-asiakirjoissa tai hankintaa koskevassa kertomuksessa. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava, mikäli jokin osa hankinta-asiakirjoista toimitetaan muulla tavoin, kuin sähköisesti.

EU-hankintojen osalta tulee noudattaa hankintalain säädettyjä erityisiä vähimmäismääräaikoja. Hankintayksikkö voi julkaista EU-hankinnasta ennakkoilmoituksen, jolla määräaikoja voidaan lyhentää. Ennakkoilmoituksessa on annettava ilmoituksen tekohetkellä hankintayksikön tiedossa olevat ja hankintailmoituksessa edellytetyt tiedot. Määräaikoja voidaan lyhentää myös, jos määräaikojen noudattaminen on hankintayksikön asianmukaisesti perustellun kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta.

LIITE 3. EU-KYNNYSARVON YLITTÄVÄN HANKINNAN MÄÄRÄAJAT

6.2. Hankintakokonaisuus ja hankinnan pilkkominen osiin

Kilpailutuksen kohteena olevien tavaroiden, palvelujen tai urakkakokonaisuuden on muodostettava tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Hankintalain mukaisesti hankintaa ei saa pilkkoa eli jakaa osiin hankintalain tai hankintaohjeen säännösten välttämiseksi, mutta muutoin jakaminen osiin on sallittua ja EU-hankinnoissa suositeltavaakin. Kun hankinta jaetaan osiin, tulee hankinnan arvon määrittämiseksi laskea kaikkien osien arvot yhteen.

Hankintojen jakamisella ja osatarjousten mahdollistamisella tuetaan pienien ja paikallisten toimijoiden osallistumista tarjouskilpailuun. Tällä voidaan tukea lähiseudun yrityskulttuuria.

6.3. Tarjouspyynnön laatiminen

Tarjouspyynnössä toimittajille / palveluntuottajille annetaan kaikki sellaiset tiedot, joilla on merkitystä hankinnassa, ja joiden perusteella voidaan saada vertailukelpoisia tarjouksia. Mikäli hankintayksikön laatima hankintailmoitus ja tarjouspyyntö eroavat toisistaan, hankintailmoituksen sisältö on ratkaiseva. Tarjouspyynnöllä tarjoajia pyydetään jättämään tarjous. Hankintayksikkö voi tarjouspyynnössä antaa tarjoajille tarkempia ohjeita siitä, missä muodossa tarjous tulee tehdä ja mitä tietoja tarjouksen tulee sisältää.

Hankinnan sisällön määrittely

Kynnysarvot ylittävien hankintojen hankintailmoitukset ja tarjouspyynnöt tehdään kilpailutusjärjestelmässä. Hankintalaissa on säädetty hankintailmoitukseen sisällytettävistä pakollisista tiedoista. Näiden lisäksi tarjouspyynnöstä on syytä käydä ilmi kaikki sellaiset tiedot, joilla on merkitystä tarjouksen tekemiseen.

Tavarahankinnan kohde tulee kuvata siten, ettei sen tekniset määrittelyt perusteettomasti rajoita kilpailua. Tarjouspyynnössä ei saa mainita tiettyä valmistajaa, tuotemerkkiä tai tiettyä alkuperää olevia tavaroita. Tämä mahdollistaa useampien tarjoajien osallistumisen kilpailuun.

Palveluhankinnoissa hankittavan palvelun sisältö tulee määrittellä riittävän selkeästi ja täsmällisesti. Hankintayksikön tulee määrittellä palvelun haluttu lopputulos ja sen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet, palvelun laajuus, edellytetty laatutaso ja muut vaatimukset sekä työmäärä. Palvelun sisällön selkeä määrittely jäsentää hankintayksikön työtä sekä tukee palvelun seuranta. Palvelun sisällön selkeällä määrittelyllä on myös vaikutusta tarjoajien antamiin hintoihin.

LIITE 4. TAVARAHANKINNAN TARJOUSPYYNTÖÖN SISÄLTYVÄT TIEDOT

LIITE 5. PALVELUHANKINNAN TARJOUSPYYNTÖÖN SISÄLTYVÄT TIEDOT

Sosiaali- ja terveystalushankinnat sekä muut erityiset palveluhankinnat (liite E)

Liitteen E mukaisiin palveluhankintoihin sisältyy monia erityispiirteitä, jotka erottavat ne muista palveluhankinnoista. Hankintalaki antaa hankintayksikölle laajan harkintavallan hankintalain soveltamiseen sote-palveluhankinnoissa sekä muissa erityisissä palveluhankinnoissa. Vain osa hankintalain säännöksistä on sovellettavissa näihin.

LIITE 6. LIITTEEN E MUKAISIIN SOSIAALI- JA TERVEYSTALUSHANKINTOIHIN SEKÄ MUIHIN ERITYISIIN PALVELUHANKINTOIHIN SOVELLETTAVAT HANKINTALAIN SÄÄNNÖKSET

Taulukko 9. Liitteen E mukaisissa hankinnoissa huomioitavia asioita

Sote-palveluhankinnoissa on hankintalain (108 §) mukaan otettava huomioon:
• Palvelua koskevan lainsäädännön vaatimukset
• Palvelun laatu
• Eri käyttäjäryhmien erityistarpeet ja palvelunkäyttäjien yksilölliset tarpeet, erityisesti pitkäkestoisissa hoito- ja asiakassuhteissa
• Palvelunkäyttäjien osallistaminen ja kuuleminen sekä vaikutusmahdollisuuksien lisääminen
• Palvelun saatavuus ja kattavuus sekä jatkuvuus
• Kohtuuhintaisuus
• Innovaatiot
• Esteettömyys

LIITE 7. SOSIAALI- JA TERVEYSTALUSHANKINNAN SEKÄ MUUN ERITYISEN PALVELUHANKINNAN TARJOUSPYYNTÖÖN SISÄLTYVÄT TIEDOT

Palvelunkuvaus

Palveluhankinnoissa on hyvä käyttää tarjouspyynnön liitteenä erillistä palvelunkuvausliitettä, jossa hankinnan kohde kuvataan yksityiskohtaisesti. Palvelunkuvauksen tulee sisältää hankinnan kaikki olennaiset asiat. Palvelunkuvausliite voidaan myöhemmin liittää myös hankintasopimuksen liitteeksi.

Taulukko 10. Esimerkki palvelunkuvauksen sisällöstä

Palvelunkuvaukseen voidaan sisällyttää:
• Hankinnan tarkoitus ja päämäärä
• Hankinnan tausta
• Hankinnan kohde ja palvelun sisältö
• Palvelunkäyttäjä (määrä, erityispiirteet)
• Hankinnan laajuus
• Palvelun laatuun liittyvät tekijät
• Palvelun valvontaan liittyvät tekijät
• Hinnoittelu ja veloituserusteet

Palvelunkäyttäjien osallisuus ja kuuleminen

Hankintalaki sekä sosiaali- ja terveystalouden järjestämislaki edellyttävät sote-palveluhankinnoissa palvelunkäyttäjien kuulemista ja palvelunkäyttäjien vaikutusmahdollisuuksien toteuttamista hankinnan kaikissa vaiheissa. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota sellaisiin palvelunkäyttäjiin, joiden palvelut on tarkoitettu pitkäkestoisiksi sekä sellaisiin hankintoihin, joilla on vaikutusta palvelunkäyttäjän itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palvelunkäyttäjien osallistaminen hankintaan on yksi keino toteuttaa hankintalain vaatimusta siitä, että hankinnoissa huomioidaan palvelunkäyttäjät ja käyttäjäryhmien erityistarpeet.

Taulukko 11. Palvelunkäyttäjien huomioiminen hankinnan eri vaiheissa

Palvelunkäyttäjät voidaan ottaa huomioon:
Hankinnan valmistelussa
• Vuoropuhelu palvelunkäyttäjien kanssa
• Infot ja tiedotustilaisuudet palvelunkäyttäjille
Tarjouspyynnön ja sopimusehtojen laatimisessa
• Palvelunkäyttäjien osallistaminen hankinnan valmistelutyöryhmään
• Palvelunkäyttäjien kommentit tarjouspyyntöasiakirjoihin
• Sellaisiin vertailuperusteisiin panostaminen, jotka tuovat lisäarvoa palvelunkäyttäjille
Sopimuksen laatimisessa ja soveltamisessa
• Erilaisten ja erikokoisten palveluntuottajien osallistumisen mahdollistaminen
• Asiakaskohtaisten suoraankintojen mahdollistaminen
• Asiakkaan osallistaminen oman palvelunsa valintaan

Palvelujen jatkuvuuden turvaaminen

Pitkäkestoisia hoito- ja asiakassuhteita koskevan sote-palvelun hankinnassa, hankintayksikön on määritettävä sopimusten kesto ja muut ehdot siten, ettei sopimuksista muodostu kohtuuttomia tai epätaroituksenmukaisia seurauksia palvelun käyttäjille. Pitkäkestoiset sote-palvelut kannattaa kilpailuttaa siten, että kunkin asiakkaan palvelut kilpailutetaan vain kerran. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi kilpailuttamalla palveluntuottaja, jonka kanssa laaditaan toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Hankinnassa voidaan myös perustaa järjestely, jonka ehdoissa mahdollistetaan asiakaskohtaisen palvelun jatkuminen toistaiseksi voimassa olevana myös järjestelyn jälkeen.

Huom. Puitejärjestely ei voi olla toistaiseksi voimassa oleva.

Sote-palvelujen hankintasopimukseen on myös syytä sisällyttää sellaiset ehdot, joilla hankittava palvelu mukautuu kunkin asiakkaan elämäntilanteeseen ja erityistilanteisiin joustavasti. Monipuolisilla palvelujen järjestämistavoilla edesautetaan palvelunkäyttäjien erityistarpeiden huomioimista.

Sote-järjestämislain mukaan hyvinvointialueen on palveluja hankkiessaan varmistettava palvelujen jatkuvuudesta huolehtiminen sopimuksen aikana ja sen päättyessä, sekä mahdollisissa sopimuksen rikomis- ja häiriötilanteissa, muissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Hankittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, hankintapäätöksessä on perusteltava, kuinka hyvinvointialue kykenee toteuttamaan lain mukaisen järjestämistänsä hankkiessaan palveluja.

7. Hankintamenettelyt

Hankinnassa käytettävä hankintamenettely riippuu hankinnan kohteesta ja sen ennakoitun arvon edellyttämästä menettelystä. Tarkoituksenmukaisimman hankintamenettelyn valintaan vaikuttavat myös kunkin hankinnan erityispiirteet. *Hankintamenettelyt on kuvattu liitteessä 8.*

Hankintamenettely kansallisissa hankinnoissa

Hankintalain ei ole säännelty kansallisissa hankinnoissa noudatettavia hankintamenettelyjä, mikä mahdollistaa kevyiden ja joustavien hankintamenettelyjen käyttämisen. Hankintamenettelyssä tulee kuitenkin huomioida hankinnan arvo ja luonne sekä avoimuuden, suhteellisuuden, syrjimättömyyden ja tasapuolisuuden periaatteiden toteutuminen. Mahdollinen oma käytettävä hankintamenettely tulee kuvata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintamenettely EU-hankinnoissa

Hankintalaki sääntelee EU-hankinnoissa sovellettavia hankintamenettelyjä. Hankintamenettelyn valintaan vaikuttavat muun muassa hankinnan luonne ja sen kohde sekä hankintamenettelyn tavoitteet. Hankintamenettelyn valinnassa on syytä huomioida myös valitun menetelmän vahvuudet ja heikkoudet.

LIITE 8. EU-HANKINTOJEN HANKINTAMENETTELYT JA NIIDEN VAHVUUDET JA HEIKKOudet

Hankintamenettely sote-palveluhankinnoissa (liite E)

Hankintalaki mahdollistaa sote-palveluhankinnoissa lain velvoitteiden asiakaslähtöisen soveltamisen. Hankintayksikkö voi halutessaan käyttää sote-palveluhankinnoissa sekä muissa erityisissä palveluhankinnoissa samanlaisia menettelyjä, kuin EU-hankinnoissa, mutta hankintalaki antaa hankintayksiköille mahdollisuuden myös itse määrittelemiensä hankintamenettelyjen toteuttamiseen. Itse määritellyn hankintamenettelyn on kuitenkin oltava hankintalain yleisten periaatteiden mukainen. Hankintamenettely on kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintalaki velvoittaa hankintayksiköitä huolehtimaan sote-palveluhankinnoissaan palvelunkäyttäjien asemasta. Hankintamenettelyn tulee mahdollistaa palvelunkäyttäjien osallistuminen hankintaprosessiin.

7.1. Suorahankinnat

Pääsääntönä hankintalaissa on kaikkien julkisten hankintojen kilpailuttaminen. Suorahankinta on poikkeus tästä pääsäännöstä. Hankintalaissa säädettyjen edellytysten täytyessä, hankinnan menettelytavaksi voidaan kuitenkin valita suorahankinta. Syy suorahankinnan käyttämiseen on perusteltava hankintapäätöksessä.

Taulukko 12. Suorahankinta sallittu

Suorahankintamenettely voidaan aloittaa valitun toimittajan/palveluntuottajan kanssa, kun:
<ul style="list-style-type: none">Kilpailutuksessa ei ole saatu osallistumishakemuksia tai tarjouksia
<ul style="list-style-type: none">Sopimuksen tekemisellä on äärimmäinen kiire, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä
<ul style="list-style-type: none">Vain yksi tietty toimittaja/palveluntuottaja voi teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä toteuttaa hankinnan
<ul style="list-style-type: none">Hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen hankkiminen
<ul style="list-style-type: none">Hankinta suunnittelukilpailun voittajalta
<ul style="list-style-type: none">Palvelunkäyttäjän yksilöllinen etu sitä vaatii

7.2. Lisätietokysymykset

Tarjoajille on annettava hankintamenettelyn aikana mahdollisuus esittää hankintaan liittyviä lisätietokysymyksiä. Tarjouspyynnössä tulee asettaa kysymyksille määräaika, johon mennessä tarjoajan on esitettävä kysymyksensä. Kysymykset otetaan vastaan sähköisesti.

Tarjouspyynnössä on myös hyvä ilmoittaa ajankohta, jolloin kysymyksiin vastataan. Tämä helpottaa hankintayksikköä työn organisoinnissa, jos kysymyksiä tulee paljon. Hankintayksikön tulee antaa vastauksensa kysymyksiin sähköisesti ja niin, että vastaukset ovat kaikkien tarjoukseen tutustuneiden saatavilla.

8. Soveltuvuusvaatimukset, tarjousten vertailuperusteet ja laatu

Hankintaprosessi on kaksivaiheinen: tarjouspyynnöstä on käytävä ilmi, mitkä hankinnan kriteerit ovat hankintayksikön asettamia soveltuvuus- tai vähimmäisvaatimuksia, jotka tarjoajan tulee täyttää päätökseen mukaan tarjousvertailuun, ja mitkä sellaisia hankinnan kriteereitä, joiden perusteella tarjouksia vertaillaan.

8.1. Soveltuvuusvaatimukset tai vähimmäisvaatimukset

Soveltuvuusvaatimuksia on pohdittava jokaisen hankinnan kohdalla erikseen. Asetettujen soveltuvuusvaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Vaatimusten tulee liittyä ehdokkaiden / tarjoajien mahdollisuuksiin toteuttaa hankinta, eikä niillä saa vaarantaa ehdokkaiden / tarjoajien tasapuolista kohtelua. Hankintayksiköllä on kuitenkin laaja harkintavalta soveltuvuusvaatimusten asettamisessa. Soveltuvuusvaatimuksia voivat olla esimerkiksi erilaisia toimittajien perusedellytyksiä mitattavia vaatimuksia, kuten maksetut verot ja muut maksut, tietyn tasoiset luottotiedot, tietty vaadittu suoritusaste, tietty aiempi kokemus tai tietty ammattitaito ja tutkinto.

Tarjouspyynnössä voidaan vaatia, että tarjoaja vakuuttaa täyttävänsä asetetut soveltuvuusvaatimukset. Tarjoajalle asetettujen vaatimusten ei tarvitse täyttyä osallistumishakemuksen jättöhetkellä tai tarjousentekohetkellä, vaan esimerkiksi tietyn pätevyyden tai kaluston osalta riittää, että se on olemassa sopimuskauden alkaessa.

ESPD-lomake EU-hankinnoissa

EU-hankinnoissa soveltuvuusvaatimukset esitetään ESPD-lomakkeella (European Single Procurement Document), joka tarjoajan tulee täyttynä liittää tarjoukseensa. ESPD-lomake on vakiomuotoinen asiakirja, ja se toimii osoituksena tarjoajan soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä koko Euroopan unionin ja ETA-maiden alueella. ESPD-lomaketta ei tarvitse käyttää kansallisissa hankinnoissa, sote-palveluhankinnoissa, eikä käyttöoikeussopimuksissa.

Laatu vähimmäisvaatimuksena

Hankinnan laadulle voidaan tarjouspyynnössä asettaa vähimmäisvaatimuksia, jotka kaikkien toimittajien / palveluntuottajien tulee täyttää. Nämä vähimmäisvaatimukset asettavat perustason hankittavalle tavaralle tai palvelulle.

8.2. Tarjousten vertailuperusteet ja hinta-laatusuhde

Laadun vertailuperusteilla voidaan tuoda vähimmäisvaatimukset ylittävää lisälaatua hankintaan. Hankintayksikkö voi asettaa tarjouspyynnössä tarjouksille vapaasti vertailuperusteita, mutta vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen tai sen elinkaaren johonkin vaiheeseen. Vertailuperusteiden on oltava syrjimättömiä, ja niiden tulee mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi sekä varmistaa kilpailun säilyminen hankinnassa.

Asetetun laatuvertailuperusteen on tarkoitus tehdä näkyväksi toimittajien välisiä eroja. Mikäli kaikki tarjoajat täyttävät vertailtavat laatuvaatimukset, tarjousvertailu muuttuu pelkäksi hintakilpailuksi. Huomattavaa on myös, että vähimmäisvaatimukseksi määritettyä tekijää ei voida asettaa tarjouspyynnössä vertailuperusteeksi.

Mikäli tarjouksen valintaperusteena käytetään hinta-laatusuhdetta, hinnan ja laadun suhteellinen painotus (prosentuaalinen painotus tai pisteytys) on ilmoitettava hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

Taulukko 13. Hinta-laatusuhteen vertailuperusteet

Vertailuperusteet voivat liittyä:
• Tavarán tai palvelun laatuun
• Teknisiin ansioihin
• Innovatiivisuuteen
• Toiminnallisiin ja esteettisiin ominaisuuksiin
• Esteettömyyteen
• Käyttökustannuksiin tai kustannustehokkuuteen
• Myynnin jälkeiseen palveluun tai tekniseen tukeen
• Toimitus-/toteutusaikaan sekä muihin toimitusehtoihin
• Vasteaikaan
• Ympäristönäkökohtiin
• Henkilöstön pätevyyyteen ja kokemukseen, jos henkilöstöllä on merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisessa
○ Esitetäänkö henkilöstön pätevyys ja kokemus sittenkin vähimmäisvaatimuksena

8.3. Vaikuttavuus ja innovatiivisuus hankinnoissa

Kun hankintayksikkö ostaa uuden tai merkittävästi parannetun ratkaisun, jonka avulla se parantaa palvelujensa vaikuttavuutta, laatua tai tuottavuutta, puhutaan innovatiivisista julkisista hankinnoista. Innovatiivisten hankintojen taustalla on usein hankintayksikön tarve parantaa palvelujensa laatua, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Vaikuttavuudella voidaan tarkoittaa jonkin toiminnan aiheuttamaa tavoiteltua kokonaismuutosta. Vaikuttavuus voi tarkoittaa konkreettista, mitattavaa muutosta, mutta erityisesti sosiaalipalveluissa myös abstraktia tai subjektiivista muutosta, jota voi olla hankala mitata. Vaikuttavuuden arvioiminen edellyttääkin päätöstä siitä, millaista vaikuttavuutta toiminnalla tavoitellaan, ja miten sitä arvioidaan. Vaikuttavuuden arvioimiseksi tulee tietää, mikä vaikuttaa mihin, miten, milloin ja millä edellytyksillä. Vaikuttavuus täytyy pystyä tavalla tai toisella mittaamaan, sillä muutoin jää epäselväksi, ovatko seuraukset sellaiset, mitä tavoiteltiin.

Hankinnan vaikuttavuuden tukemiseksi hyvinvointialueen käytössä on selainkäyttöinen työkalu, jota voidaan hyödyntää hankintojen vaikuttavuuden onnistuneessa suunnittelemisessa. Vaikuttavuuden näkökulma voidaan ottaa huomioon hankintaprosessin eri vaiheissa. Vaikuttavuustavoitteet on tärkeä määrittellä jo hankinnan suunnitteluvaiheessa, jotta vaikuttavuus voidaan huomioida kilpailutuksessa. Vaikuttavuustavoitteet voidaan myös sisällyttää sopimukseen. Seurantavastuu tulosten saavuttamisesta on toimittajalla / palveluntuottajalla sekä tilaajalla, mutta tilaajalla on joka tapauksessa vastuu palvelutuotannon valvonnasta.

8.4. Käänteinen kilpailutus (ns. ranskalainen urakka)

Muuttuvasisältöisessä, kiinteähintaisessa hankinnassa (käänteinen kilpailutus) hankintayksikkö määrittelee tarjouspyynnössä palvelun sisällön ja palvelusta maksettavan kokonaispalkkion enimmäismäärän, mutta jättää palvelun laajuuden eli määrällisen sisällön ja osin myös laadullisen sisällön avoimeksi. Käänteisessä kilpailutuksessa tarjoajat esittävät tarjouksessaan, mitä ja miten he tulevat asetetulla kokonaishinnalla ja reunaehdoilla tekemään. Edullisimman tarjouksen valinnassa tarjottu työn laajuus vastaa parhaiten annettua kokonaishintaa. Käänteinen kilpailutus soveltuu erityisesti sellaisiin hankintoihin, joissa määräraha on rajattu, ja joissa määrärahan vaikutus palvelun laajuuteen on hyväksyttävää.

9. Tarjousten tarkastaminen ja tarjousvertailu

Tarjoukset avataan yhtäaikaaisesti tarjousajan päätyttyä. Myöhästyneet tarjoukset tulee aina hylätä. Kilpailutusjärjestelmän kautta ei voi jättää myöhässä tarjousta. Tarjousten avaamisen jälkeen tarjouksia käsitellään siten, ettei tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu vaarannu.

Tarjousvertailu on vaiheittainen. Hankintayksikön on ennen tarjouksen valintaa tarkistettava seuraavien edellytysten täyttyminen:

1. Tarjoajan soveltuvuus

- Tarjouksen on antanut tarjoaja, jota ei ole suljettu menettelyn ulkopuolelle pakollisten tai hankinnanvaraisten poissulkemisperusteiden nojalla.
- Tarjoaja täyttää asetetut soveltuvuusvaatimukset.

2. Tarjouksen tarjouspyynnönmukaisuus

- Tarjous on hankintailmoituksessa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa asetettujen vaatimusten ja ehtojen mukainen.

9.1. Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkemisperusteet

Ennen tarjousvertailun tekemistä, hankintayksikkö tarkastaa, täyttääkö tarjoaja soveltuvuusvaatimukset. Tarjoajan soveltuvuutta koskevien edellytysten on yleensä täytyttävä tarjoushetkellä.

Soveltuvuutta koskevat vaatimukset voidaan jakaa kolmeen ryhmään:

Pakolliset poissulkemisperusteet

EU-hankinnoissa ja muissa erityisissä palveluhankinnoissa hankintayksikön on suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta, jos tarjoaja on syylistynyt eräisiin hankintalaissa lueteltuihin vakaviin rikoksiin. Tarjoaja ilmoittaa ESPD-lomakkeella, koskeeko sitä palkollinen poissulkemisperuste. Poissulkemisperusteisiin on suositeltavaa aina viitata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Kansallisissa hankinnoissa voidaan soveltaa EU-hankintojen pakollisia poissulkemisperusteita. Poissulkeminen poissulkemisperusteilla ei edellytä mainintaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet

Harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden käyttö on vapaaehtoista. Harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita on sovellettava kaikkiin tarjoajiin samalla tavalla tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi. EU-hankinnoissa tarjoaja ilmoittaa ESPD-lomakkeella, koskeeko sitä harkinnanvarainen poissulkemisperuste. Poissulkemisperusteisiin on suositeltavaa aina viitata hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Kansallisissa hankinnoissa voidaan soveltaa harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita. Poissulkeminen poissulkemisperusteilla ei edellytä mainintaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintayksikkö voi sulkea tarjoajan pois tarjouskilpailusta esimerkiksi sillä perusteella, että tarjoaja on esimerkiksi konkurssissa, syylistynyt ammattitoiminnassaan vakavaan virheeseen tai laiminlyönyt verojen tai sosiaaliturvamaksujen maksamisen. Harkinnanvaraisena poissulkemisperusteena voidaan käyttää myös tarjoajan suoritusten merkittäviä tai toistuvia puutteita aikaisemmillä sopimuskausilla.

Lisäedellytyksenä on, että puutteet ovat johtaneet tai olisivat voineet johtaa aikaisemman sopimuksen ennenaikaiseen irtisanomiseen tai purkamiseen. Lisäksi edellytyksenä on, että puutteet ovat johtaneet vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin sanktioihin. Hankintayksikkö voi siis tietyin edellytyksin hyödyntää aiempia kielteisiä kokemuksiaan tarjoajasta, mutta kielteisten kokemusten hyödyntäminen edellyttää, että kyseessä on perustellusti kielteinen kokemus, joka on asianmukaisesti dokumentoitu aikaisemmillä sopimuskausilla.

Muut soveltuvuusvaatimukset

Hankintayksikkö voi myös itse asettaa vaatimuksia esimerkiksi tarjoajan rekisteröitymiselle, taloudelliselle tilanteelle, tekniselle suorituskyvyille tai ammatilliselle pätevyydelle. Jos tarjoaja ei täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, se on suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle. Vaatimusten on liityttävä hankinnan kohteeseen.

Mikäli hankintayksikkö on asettanut tarjoajan soveltuvuudelle vähimmäisvaatimuksia, niiden täyttyminen on arvioitava ennen tarjousvertailua. Mikäli tarjoaja ei täytä näitä vaatimuksia, se on suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Tarjoajan korjaavat toimenpiteet

Mikäli tarjoajaa koskee jokin poissulkemisperuste, tarjoajalla on mahdollisuus kuitenkin osoittaa luotettavuutensa. Mikäli hankintayksikkö katsoo näytön ja luotettavuuden riittäväksi, se ei saa sulkea tarjoajaa pois tarjouskilpailusta.

9.2. Tilaajavastuu

Tilaajavastuulaki (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006) velvoittaa tilaajaa selvittämään, että tilaajan sopimus Kumppani (sekä sen alihankkija) täyttää sopimusosapuolena ja työnantajana lakisääteiset velvoitteensa. Lain tarkoituksena on myös edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista.

Taulukko 14. Tilaajavastuulain velvoitteet

Laki edellyttää tilaajaa pyytämään ja tarjoajaa toimittamaan tiedot, selvitykset ja todistukset seuraavista:
Kaikki hankinnat
<ul style="list-style-type: none">• Ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuuluminen• Kaupparekisteriote• Veronmaksutiedot• Eläkevakuuttaminen• Työehtosopimus tai keskeiset työehdot• Työterveyshuollon järjestäminen
Rakennustoiminnassa (edellisten lisäksi)
<ul style="list-style-type: none">• Tapaturmavakuutus• Lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen, ennen kuin nämä aloittavat työnteon

Tarjoajilta edellytetään ensisijaisesti liittymistä tilaajavastuupalveluun (tilaajavastuu.fi) ja sen Luotettava Kumppani – palveluun, josta tilaaja voi tarkistaa tarjoajan soveltuvuusvaatimusten täyttymisen tilaajavastuulain osalta. Jos tarjoaja ei liity Luotettava Kumppani – palveluun, tarjoajan tulee sitoutua toimittamaan tilaajalle kahdentoista kuukauden välein tilaajavastuulain mukaiset selvitykset ilman erillistä pyyntöä. Selvitykset saavat olla enintään kolme kuukautta vanhoja. Tilaajavastuulain mukaisten selvitysten vaatiminen ei poista tilaajan velvollisuutta tarkistaa tarjoajan hankintalain mukaisten soveltuvuusvaatimusten toteutumista.

9.3. Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus

Hankintayksikön on aina tarkistettava, että tarjous on tarjouspyynnön mukainen. Hankintayksikön tulee hylätä tarjous, joka ei ole tarjouspyynnön mukainen.

9.4. Tarjousvertailu ja tarjouksen täydentäminen

Tarjousvertailuun tulee ottaa mukaan vain ne tarjoukset, jotka täyttävät tarjoajalle ja tarjouksen sisällölle asetetut vaatimukset. Tarjousvertailusta tulee laatia tarjousten vertailutaulukko. Tarjousvertailusta tulisi ilmetä, miten tarjouksia on arvioitu suhteessa toisiinsa kunkin vertailuperusteen osalta, ja mikä on voittanut tarjous. Tarjousvertailu perusteellaan hankintapäätöksessä.

Jos tarjoajan tarjouksessaan antamat tiedot ovat puutteellisia tai selvästi virheellisiä, hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa selventämään tai täydentämään antamia tietoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Nämä tiedot ja muutokset eivät kuitenkaan saa vaikuttaa tarjoajien asemaan eli tarjouksien parantelu ei ole sallittua.

Kokonaistaloudellinen edullisuus

Tarjouksista tulee valita kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä on aina ilmoitettava kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset tarjousten vertailuperusteet.

Taulukko 15. Tarjouksen valinta kokonaistaloudellisuuden edullisuuden mukaisesti

Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste voi olla:	
•	Hinnaltaan halvin tarjous <ul style="list-style-type: none">○ Käyttö valintaperusteena perusteltava EU-palveluhankinnassa ja sote-palveluhankinnassa hankinta-asiakirjoissa tai hankintapäätöksessä sekä kuvattava, miten laatu on otettu muutoin huomioon
•	Kustannuksiltaan edullisin tarjous
•	Hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous

Hankintayksikkö voi vapaasti päättää, mitä näistä käyttää. Valintaperuste on kerrottava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Tarjouspyynnön täsmentäminen

Hankintayksikkö voi tarvittaessa tarkentaa tarjouspyyntöään muuttamatta hankinnan kohdetta tai tarjouspyynnön ehtoja olennaisilta osilta. Mikäli hankinnan kohde tai sen sisältö muuttuvat muutosten seurauksena olennaisesti, hankinta tulee keskeyttää ja hankintamenettely tulee aloittaa alusta.

10. Hankintapäätös

Hankintamenettelyn päättävästä ratkaisusta tulee aina tehdä kirjallinen hankintapäätös. Hankintapäätöksen sisällöstä vastaa se viranhaltija, jolla on hallintosäännön puitteissa siihen oikeus.

Hankintapäätöksessä on kuvattava ratkaisuihin vaikuttaneet seikat riittävällä tarkkuudella sekä kuvattava keskeisimmät perusteet, joilla tarjousten vertailu on tehty. Tarjousvertailun osalta perustelut tulee esittää sellaisella tarkkuudella, että tarjoajalle käy ilmi oman tarjouksen sijoittuminen tarjouskilpailussa suhteessa muihin tarjouksiin. Hankintapäätöksen ja sen perustelujen pohjalta tarjoajat arvioivat hankintaprosessin oikeellisuutta ja tekevät ratkaisun mahdollisten muutoksenhakukeinojen käyttämisestä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hankkimista koskevassa päätöksessä on ilmentävä perustelut siitä, että palvelujen hankinnalle on olemassa järjestämislain 12 §:ssä tarkoitetut edellytykset, sekä siitä, kuinka hyvinvointialue kykenee toteuttamaan 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa hankkiessaan palveluja. Lisäksi perusteluista on ilmentävä, miten hyvinvointialue on huolehtinut 15 §:ssä tarkoitetuista velvoitteistaan.

Hankintapäätöksen sähköinen tiedoksianto

Hankintalain mukaisesti hankintayksikön tekemä hankintapäätös, valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Hyvinvointialueen hankintapäätös annetaan sähköisesti tiedoksi.

10.1. Odotusaika EU-hankinnoissa ja sote-palveluhankinnoissa

Odotusaikaa on noudettava EU-hankinnoissa, sote-palveluhankinnoissa (liite E) ja käyttöoikeussopimuksissa. Odotusaikaa ei sovelleta kansallisissa hankinnoissa. Mikäli hankinnassa on noudatettava odotusaikaa, hankintayksikön on sisällytettävä hankintapäätökseen tieto odotusajan pituudesta.

Odotusaika tarkoittaa, että hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen aikaisintaan 14 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen hankintapäätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos hankintasopimus tehdään yhden ainoan tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa.

11. Hankintasopimus

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankintasopimus. Hankintalain mukaisesti hankintasopimus syntyy vasta erillisen kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella. Hankintasopimus ei siis synny pelkällä hankintapäätöksen tiedoksiannolla.

EU-hankinnoissa ja sote-palveluhankinnoissa (liite E) hankintasopimusta ei saa tehdä ennen kuin hankintapäätöksen tiedoksiannosta on kulunut hankintalaissa säädetty odotusaika.

11.1. Hankintasopimuksen sisältö

Hankintasopimuksen ja sen ehtojen tulee olla kilpailutuksen ehtojen mukainen. Hankintasopimukseen ei voida jälkikäteen lisätä sellaisia keskeisiä ehtoja. Hankintasopimuksen sisältö ja ehdot on hyvä käydä läpi valitus toimittajan/palveluntuottajan kanssa ennen sopimuksen allekirjoittamista. Lisäksi on syytä huolehtia siitä, että oman hankintayksikön sisällä on ymmärrys sopimuksen sisällöstä ja sen ehdoista.

Hankintasopimus on toimintaohje siihen, miten sopimuskaudella toimitaan:

- Mitä hankitaan, ja miten suunnitellaan toimittavan?
- Miten toimitaan, jos jokin ei sujukaan? Miten varaudutaan ongelmiin?

Hankintasopimuksessa voidaan viitata julkisten hankintojen yleisiin sopimusehtoihin:

- JYSE 2014 Tavarat
- JYSE 2014 Palvelut
- JIT 2015
- KSE 2013

11.2. Sopimuksen muuttaminen

Hankintasopimusta ei saa EU-hankinnoissa eikä sote-palveluhankinnoissa (liite E) olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman hankintalain mukaista uutta hankintamenettelyä. Sopimusmuutos on sallittu, jos muutos perustuu hankinta-asiakirjoissa mainittuihin selkeisiin, täsmällisiin ja yksiselitteisiin ehtoihin ja, kun muutokset eivät muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta.

Taulukko 16. Hankintasopimuksen kilpailuttaminen sopimuskauden jälkeen

Muistilista uuteen kilpailutukseen
• Toimi suunnitelmallisesti ja aikatauluta
• Varaa oikeat henkilöt hankinnan valmisteluun
• Kerää tietoa edellisen sopimuskauden aikana, jota hyödynnetään tulevassa kilpailutuksessa
• Kysy vinkkejä muista kunnista ja hyödynnä markkinatietoa
• Älä aliarvioi hankintoja aikaisempien kokemustesi perusteella, tee markkinakartoitus
• Panosta omaan osaamiseesi

11.3. Sopimusseuranta

Hankintayksiköllä on hyvä olla selkeät ohjeet hankintasopimuksen ja palvelun laadun seurantaan. Sopimusseuranta on tehtävä tarpeeksi konkreettisella tasolla.

Reklamaatiot

Palvelussa esiintyvät virheet kirjataan aina ylös. Ne toimivat reklamaatioiden laatimisessa näyttönä esiintyneistä virheistä. Kirjalliset reklamaatiot palvelun virheistä mahdollistavat kyseisen tarjoajan pois-sulkemisen myöhemmissä hankinnoissa.

Sanktiot

Sopimukseen on syytä sisällyttää tapauskohtaisesti myös sanktioita, jolloin palvelun laadun ylläpitämisestä tulee myös hankintasopimuksen tuottavuuteen vaikuttava asia.

LIITTEET

Liite 1. Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden palvelujen hankintaa säännellään Hankintalain lisäksi myös Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, ”järjestämisvastuulaki”)

3 luku

Palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

12 §

Edellytykset palvelujen hankkimiselle yksityiseltä palveluntuottajalta

Hyvinvointialue voi tuottaa asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä niiden käyttöön liittyvää muuta tukea hankkimalla niitä yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos niiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Hyvinvointialueen on huolehdittava hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:ssä ja tämän lain 8 §:ssä tarkoitetusta järjestämisvastuustaan sekä sen järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertaisesta toteutumisesta myös palveluja hankkiessaan. Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että hyvinvointialue pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta. Hyvinvointialue voi kuitenkin 8 §:n 2 momentin estämättä hankkia kokonaisuudessaan lääketieteelliset tai hammaslääketieteelliset tukipalvelut sekä niihin liittyvän erityisosaamisen, jos se on tarpeen tukipalvelujen laadun, osaamisen ja kustannustehokkuuden turvaamiseksi.

Hyvinvointialue ei saa hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta:

- 1) palveluja, joihin sisältyy julkisen vallan käyttöä, jollei lailla erikseen toisin säädetä;
- 2) sosiaalihuoltolain 15 §:ssä tarkoitettua yksilö- ja perhekohtaista sosiaalityötä eikä 29 §:ssä tarkoitettua sosiaalipäivystystä;
- 3) terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettuja kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluja lukuun ottamatta mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua perusterveydenhuollon päivä- ja ilta-aikaista kiireellistä vastaanottoa; eikä
- 4) terveydenhuoltolain 40 §:ssä tarkoitettua ensihoitopalvelua lukuun ottamatta mainitun lain 40 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja palveluja ja 2 kohdassa tarkoitettua muuta palvelua kuin ensihoitopalvelun kokonaisvalmiuden ylläpitämistä eikä ensihoitopalvelusta vastaavan lääkärin tai kenttäjohtajan tehtäviä, jotka on hoidettava kaikilta osin virkasuhteessa.

Hyvinvointialueen on vastattava palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista hankkiessaan palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta. Edellä säädetyn estämättä hyvinvointialue voi hankkiessaan perusterveydenhuollon palveluja antaa yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi, osana asiakkaille annettavaa hoitoa, asiakkaan lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisujen tekemisen, hoitosuunnitelman laatimisen sekä läheteen laatimisen erikoissairaanhoidon. Sama koskee perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavissa olevia ja niihin kiinteästi liittyviä erikoissairaanhoidon palveluja, jotka eivät vaadi erikoissairaanhoidon sairaala- tai poliklinikkaolosuhteita ja joissa asiakkaan hoitovastuu säilyy perusterveydenhuollossa. Lisäksi hyvinvointialue voi arvioidaan asiakkaan hoidon tarpeen terveydenhuoltolain 52 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ja otettuaan asiakkaan sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön sairaanhoitoa varten sekä laadittuaan alustavan hoitosuunnitelman kullekin lääketieteen tai hammaslääketieteen erikoisalalle antaa yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi kyseisellä erikoisalalla asiakkaan tarkemman hoidon tarpeen arvioinnin, hoito-

ratkaisujen tekemisen ja tarkemman hoitosuunnitelman laatimisen. Hoidon tarpeen arviointia ja hoitoratkaisujen tekemistä koskevasta terveydenhuollon ammattihenkilöiden työnjaosta säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) ja terveydenhuoltolaissa.

Yksityinen palveluntuottaja vastaa palvelujensa lainmukaisesta ja sopimuksen mukaisesta tuottamisesta. Yksityisen palveluntuottajan omavalvonnasta säädetään 40 §:ssä. Hyvinvointialueen velvollisuudesta ohjata ja valvoa hyvinvointialueelle palveluja tuottavaa yksityistä palveluntuottajaa säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 10 §:ssä ja tämän lain 41 §:ssä.

Palveluhankinnat eivät saa olla ristiriidassa 36 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen, 39 §:ssä tarkoitetun kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen eivätkä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 9 §:ssä tarkoitetun HUS-järjestämissopimuksen kanssa. Lailla tai lain nojalla suurempiin kokonaisuuksiin koottavien palvelujen hankintaa koskevasta hyvinvointialueen päätösvallan rajaamisesta säädetään lisäksi 9 §:n 2 momentissa. Yksityiseltä palveluntuottajalta hankittavien palvelujen hankintamenettelystä säädetään julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016), jäljempänä hankintalaki.

Mitä tässä luvussa säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hankkimisesta, sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitettuun palvelujen käyttöön liittyvään muuhun tukeen.

13 §

Vuokratyövoiman ja yksityiseltä palveluntuottajalta hankittavan työvoiman käyttö

Mitä 12 §:ssä säädetään, sovelletaan myös hyvinvointialueen yksityiseltä palveluntuottajalta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamista varten hankkimaan työvoimaan (hankittu työvoima). Tällöin edellytyksenä kuitenkin on, että kyseinen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö toimii työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla tai muun sopimuksen perusteella hyvinvointialueen johdon ja valvonnan alaisena. Hankittaessa työvoimaa sovelletaan 14 §:n 1 momenttia, 15 ja 16 §:ää sekä 18 §:n 2 kohtaa. Jos yksityinen palveluntuottaja käyttää 17 §:ssä tarkoitetulla tavalla alihankkijoita, sovelletaan lisäksi 14 §:n 2–9 momenttia.

Mitä 12 §:n 1–3 ja 5 momentissa säädetään, sovelletaan myös hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamista varten vuokratyövoimana käyttämään sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön, joka ei ole työsuhteessa hyvinvointialueeseen, mutta joka toimii työsopimuslain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla hyvinvointialueen johdon ja valvonnan alaisena (vuokrattu työvoima). Vuokratessaan työvoimaa hyvinvointialueen on varmistuttava, että vuokrattu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö täyttää sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa säädetyt edellytykset, kun tehtävien hoitaminen sitä mainittujen lakien tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaan edellyttää. Vuokrattaessa työvoimaa sovelletaan lisäksi 15 ja 16 §:ää sekä 18 §:n 2 kohtaa.

Sen estämättä mitä 12 §:n 2 momentin 3 kohdassa säädetään, hyvinvointialue voi käyttää työvoimaksi hankittua ja vuokrattua sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstöä täydentääkseen omaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstöään myös terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetuissa ympärivuorokautisen kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluissa. Päivystyksikössä käytettävän hankitun ja vuokratun työvoiman osuuden on oltava tällöin ammattihenkilöryhmittäin täydentävää suhteessa sillä alueella toimivien hyvinvointialueen perus- ja erikoissairaanhoidon toimintayksiköiden omaan henkilöstöön, jolta asiakkaat ohjataan kyseiseen päivystyksikköön. Hankittua ja vuokrattua työvoimaa voidaan kuitenkin tilapäisesti tai henkilöstön saatavuuteen liittyvien erityisten vaikeuksien vuoksi käyttää päivystyksikössä muutoinkin kuin täydentävästi, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon saatavuuden ja saavutettavuuden turvaamiseksi ottaen huomioon päivystyksiköiden väliset etäisyydet.

Sen estämättä, mitä 12 §:n 3 momentissa säädetään, hankittuna tai vuokrattuna työvoimana toimiva lääkäri tai hammaslääkäri taikka, siten kuin terveydenhuollon ammattihenkilöiden työnjaosta erikseen säädetään, muu terveydenhuollon ammattihenkilö voi hyvinvointialueen johdon ja valvonnan alaisena

tehdä myös terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetuissa ympärivuorokautisen kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluissa hoidon tarpeen arvioinnin ja siihen liittyviä hoitoratkaisuja sekä sairaalaan otetun asiakkaan erikoissairaanhoidon palvelujen antamiseen liittyvän hoidon tarpeen arvioinnin ja siihen liittyviä hoitoratkaisuja. Jos hoidon kiireellisyys tai muu hoidon saatavuuteen liittyvä painava syy sitä edellyttää, hankittuna tai vuokrattuna työvoimana toimiva lääkäri tai hammaslääkäri voi hyvinvointialueen määräyksestä ja hyvinvointialueen ohjeiden mukaisesti arvioida terveydenhuoltolain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla asiakkaan hoidon tarpeen ja ottaa asiakkaan sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön sairaanhoitoa varten. Hyvinvointialue voi tällöin kuitenkin arvioida kyseisen erikoissairaanhoidon ottamisen tarpeen uudelleen.

Jos hyvinvointialue käyttää hankittua tai vuokrattua työvoimaa 3 momentissa tarkoitetuilla perusteilla muutoin kuin täydentävästi, hyvinvointialueen on ilmoitettava asiasta sosiaali- ja terveysministeriölle ja aluehallintovirastolle.

14 §

Yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset

Yksityisen palveluntuottajan, jolta hyvinvointialue hankkii palveluja 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla, on täytettävä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) ja yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa (922/2011) säädetyt edellytykset.

Yksityisellä palveluntuottajalla on oltava hyvinvointialueen hankkimien palvelujen sisältöön ja laajuuteen nähden riittävä osaaminen, palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä muut riittävät toimintaedellytykset. Yksityisen palveluntuottajan on oltava riittävän vakavarainen, jotta se pystyy huolehtimaan toiminnasta, sen jatkuvuudesta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämistä. Yksityisen palveluntuottajan on nimettävä toiminnasta vastaava vastuuhenkilö sekä toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä määrä toimintokohtaisia vastuuhenkilöitä. Toiminnasta vastaavan vastuuhenkilön tehtävänä on varmistaa tässä laissa säädettyjen vaatimusten ja 15 §:ssä tarkoitettujen sopimusvelvoitteiden täytyminen yksityisen palveluntuottajan toiminnassa käytännön tasolla. Toimintokohtaisen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia vastuualueellaan sopimuksen alaan kuuluvien tehtävien lainmukaisesta hoitamisesta käytännön tasolla.

Hankkiessaan palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta hyvinvointialueen on varmistettava, ettei yksityisen palveluntuottajan aikaisemmassa toiminnassa ole todettu vakavia tai toistuvia puutteita asiakas- ja potilasturvallisuudessa viimeisen kolmen vuoden aikana tai jos tällaisia puutteita on ollut, valvontaviranomaisen aikaisemmat huomautukset ja määräykset ovat johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen ja epäkohtien poistamiseen.

Yksityinen palveluntuottaja ei saa olla konkurssissa. Jos yksityinen palveluntuottaja on yksityinen henkilö, hänen on oltava täysi-ikäinen. Hänen toimintakelpoisuutensa ei saa olla rajoitettu eikä hän saa olla liiketoimintakiellossa.

Yksityisen palveluntuottajan ei ole katsottava täyttävän 2 momentissa säädetyjä vakavaraisuutta koskevia edellytyksiä, jos se on tavalla, joka vaarantaa yksityisen palveluntuottajan luotettavuuden:

- 1) huomattavissa määrin tai toistuvasti laiminlyönyt verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen taikka käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, joka on vastaavalla tavalla laiminlyönyt verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen viimeisen kolmen vuoden aikana;
- 2) ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan muutoin kuin tilapäisesti kykenemätön vastaamaan veloistaan.

Mitä edellä 4 ja 5 momentissa säädetään yksityisestä palveluntuottajasta, koskee myös sitä, joka omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella käyttää määräämisvaltaa yksityisen palveluntuottajan puolesta.

Edellä 3–5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityiselle palveluntuottajalle on kuitenkin varattava mahdollisuus osoittaa, ettei esteitä yksityisenä palveluntuottajana toimimiselle ole.

Hankinnassa voidaan soveltaa edellä 2–5 momentissa säädetyn lisäksi hankintalain 81 §:n 1 momentissa mainittuja soveltuvuusvaatimuksia.

Tässä pykälässä säädettyjä yksityistä palveluntuottajaan koskevia vaatimuksia sovelletaan myös yksityisen palveluntuottajan 17 §:ssä tarkoitettuun alihankkijaan.

15 §

Hankittavien palvelujen sopimusehdot ja varautuminen sopimuksen päättymiseen

Hankkiessaan palveluja 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla sopimukseen perustuen hyvinvointialueen on varmistettava, että se pystyy huolehtimaan 8 §:ssä säädetystä vastuistaan ja palvelutoiminnan jatkuvuudesta sopimuksen voimassa ollessa ja sen päättyessä sekä mahdollisissa sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteissa, muissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan välisessä sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) hankittavien palvelujen sisällön, määrän ja laadun toteuttamisesta;
- 2) käytännön järjestelyistä, joilla hyvinvointialue huolehtii järjestämisvastuuseensa kuuluvasta ohjaamisesta ja valvonnasta;
- 3) yksityisen palveluntuottajan vakavaraisuuden ehdoista;
- 4) mahdollisten alihankkijoiden käyttämisen menettelyistä ja siitä, miten hyvinvointialue antaa hyväksyntänsä alihankkijoiden käyttämiseen;
- 5) häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta;
- 6) sopimuksen mukaisen korvauksen alentamisesta ja sen maksamisesta pidättymisestä yksityisen palveluntuottajan virheen perusteella;
- 7) sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta; sekä
- 8) sopimuksen päättymiseen ja sopimuksen rikkomis- ja häiriötilanteeseen liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta.

16 §

Palvelujen hankintaa koskevan päätöksen perusteleminen

Sen lisäksi, mitä hankintalain 123 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 45 §:ssä säädetään, hyvinvointialueen 12 §:ssä tarkoitettujen palvelujen hankkimista koskevassa hankintapäätöksessä on ilmentävä perustelut siitä, että palvelujen hankinnalle on olemassa 12 §:ssä tarkoitetut edellytykset sekä siitä, kuinka hyvinvointialue kykenee toteuttamaan 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa hankkiessaan palveluja. Lisäksi perusteluista on ilmentävä, miten hyvinvointialue on huolehtinut 15 §:ssä tarkoitetuista velvoitteistaan.

17 §

Yksityisen palveluntuottajan alihankinta

Hyvinvointialueelle 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yksityinen palveluntuottaja voi hankkia omaa toimintaansa täydentäviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai omaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöään täydentävää työvoimaa alihankkijalta. Mainittuja palveluja voidaan hankkia alihankkijalta kuitenkin vain, jos siitä on sovittu hyvinvointialueen kanssa 15

§:n 2 momentin mukaisesti. Lisäksi edellytyksenä on, että yksityinen palveluntuottaja ilmoittaa hyvinvointialueelle alihankkijat, joita sen on tarkoitus käyttää ja esittää selvityksen siitä, että nämä täyttävät 14 §:ssä säädetyt vaatimukset, ja että hyvinvointialue antaa hyväksyntänsä kyseisten alihankkijoiden käyttämiseen.

Hankkiessaan palveluja alihankkijalta yksityisen palveluntuottajan on huolehdittava siitä, että sekä yksityinen palveluntuottaja itse että alihankkija täyttävät 14 §:ssä säädetyt vaatimukset. Yksityinen palveluntuottaja on kokonaisvastuussa tuottamistaan palveluista ja vastaa alihankkijan yksittäiselle asiakkaalle antamasta palvelusta.

Yksityinen palveluntuottaja on osaltaan vastuussa alihankkijoidensa ohjauksesta ja valvonnasta. Tähän liittyen yksityinen palveluntuottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että alihankkijan tuottamat palvelut vastaavat lainsäädännön vaatimuksia ja sitä, mitä hyvinvointialue edellyttää yksityiseltä palveluntuottajalta sekä siitä, että alihankkija noudattaa hyvinvointialueen ohjeita.

Hyvinvointialueen velvollisuudesta ohjata ja valvoa hyvinvointialueelle palveluja tuottavan yksityisen palveluntuottajan alihankkijaa säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 10 §:ssä ja tämän lain 41 §:ssä.

18 §

Yksityisen palveluntuottajan velvollisuudet

Yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan:

- 1) noudatettava julkisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevia lakisääteisiä sisältö- ja laatuvaatimuksia;
- 2) noudatettava palvelujen tuottamista koskevaa sopimusta;
- 3) noudatettava hyvinvointialueen järjestämisvastuunsa nojalla yksityiselle palveluntuottajalle antamia ohjeita;
- 4) varmistettava 19 §:ssä mainittujen hallinnon yleislakien noudattaminen tuottamissaan palveluissa; ja
- 5) noudatettava 10 §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueen määrittelemiä palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja ja toimittava integraation toteutumisen edellyttämässä yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden palveluntuottajien kanssa.

19 §

Hallinnon yleislakien soveltaminen yksityisen palveluntuottajan toimintaan

Yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan noudatettava hallintolakia, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003), kielilakia, saamen kielilakia ja viittomakielilakia (359/2015), jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Lisäksi yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan noudatettava, mitä julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetussa laissa (424/2003) säädetään mainitun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun viranomaisen toiminnasta, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki. Myös yksityisen palveluntuottajan alihankkijan tämän lain mukaisessa toiminnassa laatimat tai saamat asiakirjat ovat julkisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja viranomaisen antaman toimeksiannon johdosta saatuja tai laadittuja hyvinvointialueen asiakirjoja.

Tiedonhallinnan järjestämisestä, tietoturvallisuudesta, tietoaineistojen sähköisestä luovutustavasta, asiantunnustamisesta ja palvelujen tiedonhallinnasta säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019). Digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta ja viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestämisestä yleisölle säädetään digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetussa laissa (306/2019).

20 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu

Edellä 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavan yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan palveluksessa oleviin sekä 13 §:ssä tarkoitettuun hankittuun tai vuokrattuun työntekijään sovelletaan rikoslain (39/1889) 40 luvun 1–3, 5, 7, 8, 9 ja 10 §:n rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, viraltapanoseuraamusta lukuun ottamatta, heidän hoitaessaan 12 §:ssä tarkoitettuihin palveluihin sisältyviä julkisia hallintotehtäviä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitetun yhteisön, säätiön tai muun oikeushenkilön lakimääräisen toimielimen tai johdon jäsenen sekä itsenäiseen ammatinharjoittajaan heidän hoitaessaan 12 §:ssä tarkoitettuihin palveluihin sisältyviä julkisia hallintotehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974)

Liite 2. Hyvinvointialueen hankintapolitiikka

Visio	Hyvinvoivat Kymenlaaksolaiset			
Strateginen tavoite	Hankintapolitiittiset painopisteet	Linjaukset		
Kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti toteutetut palveluntuotantoa tukevat hankinnat varmistavat kymenlaaksolaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden	Hankinta tukee hyvinvointialueen strategiaa tarpeenmukaisuus, vaikuttavuus ja hyvinvointi huomioiden	Hyödynnämme palveluissa ensisijaisesti omaa tuotantoamme, jota ostopalvelut täydentävät. Linjaamme selkeästi mitä toimintoja tuotamme itse ja mitä toimintoja hankimme ulkoa. Tukipalveluissa säilytämme riittävän oma osaamisen –muuten käytämme markkinoiden parhaita toimijoita.		
		Toteutamme hankinnat asiakasryhmien tarpeiden mukaisesti vaikuttavuutta korostaen. Tiivis yhteistyö toimialojen kesken ja ostettujen palveluiden kanssa varmistaa onnistuneet hankinnat ja vaikuttavat palvelut.		
		Asetamme jokaiselle hankinnalle selkeät tavoitteet, joita seurataan sekä arvioidaan.		
		Panostamme henkilökunnan hankinta- ja sopimusoosaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Hankinnanroolit ja vastuut on kuvattu.		
	Hankinta mahdollistaa talouden tasapainon uudistumisen kautta olemalla ratkaisukeskeinen ja arvostettu kumppani	Tuemme jatkuvaa uudistamista ja kehittämisen kulttuuria uusien ja innovatiivisten hankintamallien ja -ratkaisujen kokeilulla. Hankinnoissa huomioidaan etä- ja digipalveluiden mahdollisuudet.		
		Löydämme markkinavuoropuhelun ja markkinoiden seuraamisen kautta ennakoitavasti uusia hankintakokonaisuuksia, hankintatapoja ja kumppaneita perinteisten hankintamallien lisäksi.		
		Edistämme aktiivisesti taloudellisia, oikealaatuisia ja oikea-aikaisia hankintoja. Hankintaprosessit ovat selkeitä. Hankintatoimen asemaa ja merkitystä kehitetään määrätietoisesti ja sen toteutuksen tehokkuutta pyritään järjestelmällisesti nostamaan varmistamalla hankinnan ja palveluiden järjestämisen resurssien tarkoituksenmukaisuus.		
	Hankinta toimii vastuullisesti ja innovatiivisesti hyödyntäen vahvan järjestäjän asemaa	Hyödynnämme yhteis- ja sidosyksikköhankintoja ja muita keskitettyjä hankintoja sekä vahvan järjestäjän asemaa markkinoilla.		
		Toimimme vastuullisesti hyvän hallinnon periaatteiden ja lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.		
		Olemme hankinnoissa järjestöjen, toimittajien ja muiden keskeisten toimijoiden arvostama kumppani. Kumppanuus toimii selkeiden pelisääntöjen, avoimuuden ja osaamisen pohjalta.		
		Seuraamme toimintaympäristön ja toimittajamarkkinan muutoksia ja osallistumme niiden kehittämiseen yhdessä muiden hyvinvointialueiden kanssa.		
	Arvot	Ihmisläheinen	Luotettava	Uudistuva

Liite 3. EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan määräajat

Hankintamenettely	Ei ennakkoilmoitusta		Ennakkoilmoitus julkaistu	
	Ilmoitus sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouspyyntö-asiakirjat sähköisesti	Ilmoitus sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouspyyntö-asiakirjat sähköisesti
Avoin menettely Tarjousaika	35 pv*	30 pv*	15 pv*	15 pv*
Rajoitettu menettely Neuvottelumenettely Kilpailullinen neuvottelumenettely Innovaatiokumppanuus Dynaaminen hankintajärjestelmä				
• Osallistumis-hakemus	30 pv*	30 pv*	30 pv*	30 pv*
• Tarjousaika	30 pv**	25 pv**	10 pv**	10 pv**
Ennakkoilmoitus: vähintään 35 pv ja enintään 12 kk ennen hankintailmoituksen julkaisemista				
Jälki-ilmoitus: 30 pv kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä				

* Hankintailmoituksen lähettämispäivää seuraavasta päivästä

** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

Liite 4. Tavarahankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät ehdot

Tavarahankinta	
Kansallinen hankinta	EU-hankinta
Huom. Hankintalaki <i>ei määrittele</i> tarjouspyynnön sisältövaatimuksia	Huom. Hankintalaki <i>määrittelee</i> tarjouspyynnön sisältövaatimukset
*Hankintayksikkö yhteystietoineen ja sen luonne	*Hankintayksikön yhteystiedot ja sen luonne sekä toimiala
*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, tekniset, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)	*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, tekniset, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.)
*CPV-koodi	*CPV-koodi
*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0%) <ul style="list-style-type: none"> Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista 	*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0%)
	Viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen
	*Kieli tai kielet, joilla tarjous on laadittava
*Hankintamenettelyn kuvaus <ul style="list-style-type: none"> EU-hankintamenettely tai oma menettely 	*Hankintamenettelyn kuvaus <ul style="list-style-type: none"> EU-hankintamenettely
*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none"> Halvin hinta Edullisimmat kustannukset Paras hinta/laatusuhde 	*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none"> Halvin hinta Edullisimmat kustannukset Paras hinta/laatusuhde
Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet <ul style="list-style-type: none"> Asetettu laadun perustaso 	Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet sekä pyyntö täydentää yhteinen eurooppalainen asiakirja (ESPD-lomake) <ul style="list-style-type: none"> Asetettu laadun perustaso
Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”	Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”
*Lisätietokysymysten määräaika	*Lisätietokysymysten määräaika
Toimitusaika ja toimitusehto	Toimitusaika ja toimitusehto
Mahdolliset immateriaalioikeudet	Mahdolliset immateriaalioikeudet
Maksuehto	Maksuehto
*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none"> Kohtuullinen tarjousaika Otetaan huomioon hankinnan laajuus ja laatu 	*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none"> EU-hankinnoissa käytettävät määräajat
*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään <ul style="list-style-type: none"> Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset 	*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään <ul style="list-style-type: none"> Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset
Tarjouksen voimassaoloaika	Tarjouksen voimassaoloaika
*Muutoksenhakutiedot	*Muutoksenhakutiedot
Vakiosopimusehdot (JYSE 2014)	Vakiosopimusehdot (JYSE 2014)
Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. takuuehdot, vakuutukset jne.)	Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. takuuehdot, vakuutukset jne.)

* Pakollinen tieto hankintailmoituksessa

Liite 5. Palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät ehdot

Palveluhankinta	
Kansallinen hankinta	EU-hankinta
Huom. Hankintalaki ei määrittele tarjouspyynnön sisältövaatimuksia	Huom. Hankintalaki määrittelee tarjouspyynnön sisältövaatimukset
*Hankintayksikkö yhteystietoineen ja sen luonne	*Hankintayksikön yhteystiedot ja sen luonne sekä toimiala
*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, palvelun kuvaus, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.) <ul style="list-style-type: none"> • Erillinen palvelunkuvausliite 	*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, palvelun kuvaus, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.) <ul style="list-style-type: none"> • Erillinen palvelunkuvausliite
*CPV-koodi	*CPV-koodi
*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0%) <ul style="list-style-type: none"> • Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista 	*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0%) <ul style="list-style-type: none"> • Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista
	Viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen
	Kieli tai kielet, joilla tarjous on laadittava
*Hankintamenettelyn kuvaus: tavoitteena kevyet ja joustavat menettelyt <ul style="list-style-type: none"> • EU-hankintamenettely tai oma menettely 	*Hankintamenettelyn kuvaus <ul style="list-style-type: none"> • EU-hankintamenettely
*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none"> • Halvin hinta • Edullisimmat kustannukset • Paras hinta/laatusuhde 	*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none"> • Halvin hinta (Hankinta-asiakirjoissa tai hankintapäätöksessä kuvattava syy halvimman hinnan käytölle valintaperusteena) • Edullisimmat kustannukset • Paras hinta/laatusuhde
Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet <ul style="list-style-type: none"> • Asetettu laadun perustaso 	Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet sekä pyyntö täydentää yhteinen eurooppalainen asiakirja (ESPD-lomake) <ul style="list-style-type: none"> • Asetettu laadun perustaso
Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”	Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”
*Lisätietokysymysten määräaika	*Lisätietokysymysten määräaika
Sopimuskausi <ul style="list-style-type: none"> • Kuvaus pidennyssehdoista ja optioista 	Sopimuskausi <ul style="list-style-type: none"> • Kuvaus pidennyssehdoista ja optioista
Mahdolliset immateriaalioikeudet	Mahdolliset immateriaalioikeudet
Maksuehto	Maksuehto
*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none"> • Kohtuullinen tarjousaika • Otetaan huomioon hankinnan laajuus ja laatu 	*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none"> • EU-hankinnoissa käytettävät määräajat

<p>*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta • Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset 	<p>*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta • Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset
Tarjouksen voimassaoloaika	Tarjouksen voimassaoloaika
*Muutoksenhakutiedot	*Muutoksenhakutiedot
<p>Sopimusehdot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjouspyynnön liitteenä on hyvä olla sopimusluonnos • Vakiosopimusehdot (JYSE) 	<p>Sopimusehdot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarjouspyynnön liitteenä on hyvä olla sopimusluonnos • Vakiosopimusehdot (JYSE)
Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. vakuutukset, laadunvalvonta, asiakaspalvelu)	Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. vakuutukset, laadunvalvonta, asiakaspalvelu)

* Pakollinen tieto hankintailmoituksessa

Liite 6. Hankintalain liitteen E mukaisiin sosiaali- ja terveystalushankintoihin sekä muihin erityisiin palveluhankintoihin sovellettavat hankintalain säännökset

Hankintalaista sovelletaan seuraavia osia:

- 12 luku: Sosiaali- ja terveystalushankinta ja muut erityiset palveluhankinnat
- 1 luku: Tarkoitus, periaatteet ja määritelmät
- 2 luku: Soveltamisala ja sen rajoitukset
- 4 luku: Kynnysarvot ja hankinnan ennakoitun arvon laskeminen
- 5 luku:
 - 40 §: Suorahankinta
 - 41 §: Suorahankinta lisätilauksina
- 7 luku: Hankinnasta ilmoittaminen
- 8 luku:
 - 62 §: Sähköinen tietojenvaihto hankintamenettelyssä
- 10 luku:
 - 80 §: Pakolliset poissulkemisperusteet
 - 81 §: Hankinnanvaraiset poissulkemisperusteet
 - 82 §: Ehdokkaan ja tarjoajan korjaavat toimenpiteet
 - 83 §: Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset
 - 84 §: Selvitys oikeudesta harjoittaa ammatti- tai elinkeinotoimintaa
 - 85 §: Taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne
 - 86 §: Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys
- 14 luku: Hankintaa koskevat päätökset ja hankintasopimus
- 15 luku: Hankintojen valvonta
- 16 luku: Oikeussuojakeinot
- 17 luku: Erinäiset säännökset

Liite 7. Sosiaali- ja terveystaloudellisen edullisuuden perusteita sekä muun erityisen palveluhankinnan tarjouspyyntöön sisältyvät tiedot

Sosiaali- ja terveystaloudellisen edullisuuden perusteita · Kansallinen hankinta (Huom. Ei EU-kyynysarvoa) Huom. Hankintalaki ei määrittele tarjouspyynnön sisältövaatimuksia
*Hankintayksikön yhteystiedot ja sen luonne sekä toimiala
*Hankinnan nimi ja hankinnan kohteen riittävän tarkka kuvaus (määrä ja laajuus, palvelun kuvaus, palvelunkäyttäjien määrittäminen, laatu- ja muut vaatimukset, suorituspaikka jne.) <ul style="list-style-type: none">• Erillinen palvelunkuvausliite
*CPV-koodi
*Hankinnan ennakoitu arvo (alv 0 %) <ul style="list-style-type: none">• Ennakoitua arvoa ei tarvitse julkaista
*Hankintamenettelyn kuvaus <ul style="list-style-type: none">• EU-hankintamenettely tai yksinkertaistettu EU-hankintamenettely• Oma, asiakaslähtöinen menettely
*Kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste: <ul style="list-style-type: none">• Halvin hinta (Hankinta-asiakirjoissa tai hankintapäätöksessä kuvattava syy halvimman hinnan käytölle valintaperusteena)• Edullisimmat kustannukset• Paras hinta/laatusuhde
Substanssilainsäädännön huomioiminen
Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja käytettävät poissulkemisperusteet <ul style="list-style-type: none">• Asetettu laadun perustaso
Laadun vertailuperusteet, ”lisälaatu”
Palveluntuottajan henkilöstöön liittyvät vaatimukset
*Lisätietokysymysten määräaika
Sopimuskausi <ul style="list-style-type: none">• Kuvaus pidennysehdoista ja optioista
Maksuehto <ul style="list-style-type: none">• Voi olla viittaus tarjouspyynnön liitteessä olevaan sopimusluonnokseen, jossa maksuehto
*Tarjouksen/osallistumishakemuksen määräaika <ul style="list-style-type: none">• Kohtuullinen tarjousaika, jossa otetaan huomioon hankinnan laajuus ja laatu
*Osoite, johon tarjoukset tai osallistumispyynnöt lähetetään <ul style="list-style-type: none">• Tarjoukset toimitetaan sähköisesti tarjouspalvelu.fi-portaalin kautta• Hyväksytään vain sähköiset tarjoukset
Tarjouksen voimassaoloaika
*Muutoksenhakutiedot
Sopimusehdot <ul style="list-style-type: none">• Tarjouspyynnön liitteessä on hyvä olla sopimusluonnos• Vakiosopimusehdot (JYSE 2014 Palvelut)
Muut tiedot, joilla voi olla merkitystä hankinnassa (esim. vakuutukset, laadunvalvonta, asiakaspalvelu)

*Pakollinen tieto hankintailmoituksessa

Liite 8. EU-hankintamenettelyt, niiden vahvuudet ja heikkoudet

HANKINTAMENETTELY		
AVOIN MENETTELY		<ul style="list-style-type: none"> • Yksivaiheinen menettely • Kaikki halukkaat tarjoajat jättävät tarjouksensa sähköisesti
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu perushankintoihin • Eniten käytetty menettely sen helppouden, selkeyden ja nopeuden takia • Menettelyssä tehdään yksi hankintapäätös, josta voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käyttöä perustellaan usein kiireellä ja menettelyn tuttuudella: jokin toinen menettely voisi olla soveltuvampi • Saattaa olla vaivalloinen: tarjousten tarkastaminen ja vertailu vievät paljon aikaa, jos tarjouksissa on paljon laatukriteereitä ja tarjouksia tulee paljon • Ei neuvottelumahdollisuutta
RAJOITETTU MENETTELY		<ul style="list-style-type: none"> • Kaksivaiheinen menettely, jossa voidaan rajoittaa tarjouskilpailuun osallistuvien tarjoajien määrää • Hankintayksikkö rajaa hankintailmoituksessa tarjoajiksi valittavien enimmäis- ja vähimmäismäärän (valittava vähintään viisi tarjoajaa) • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö valitsee vähimmäisvaatimukset täyttävistä ehdokkaista osallistumishakemusten perusteella ne, joille se lähettää tarjouspyynnön • Valitut tarjoajat jättävät tarjouksensa sähköisesti
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu hankintoihin, joissa on perustellusti tarve rajoittaa osallistujien määrää • Käyttökelpoinen kun tarjoajia on paljon ja tarjoajien soveltuvuuteen liittyvissä asioissa on merkittäviä eroja
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> • Määräajat pidemmät kuin avoimessa menettelyssä • Menettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä, joista voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi • Ei neuvottelumahdollisuutta
NEUVOTTELU-MENETTELY		<ul style="list-style-type: none"> • Monivaiheinen menettely • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö rajaa neuvotteluihin kutsuttavien määrän (valittava vähintään kolme ehdokasta) • Tarjoajat antavat alustavat tarjouksensa, joiden pohjalta neuvottelut käydään • Hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa lopullisen tarjouspyynnön sisällöstä ja hankintasopimuksen ehdoista varmistaakseen, että hankinnan kohde vastaa tarpeita • Tarjoajat jättävä neuvotteluiden päätyttyä lopulliset tarjouksensa sähköisesti • Voidaan tehdä hankintapäätös myös alustavan tarjouksen perusteella
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu monimutkaisiin hankintoihin tai kun hankinnan kohdetta ei voida kuvata riittävän tarkasti ennen neuvotteluja

		<ul style="list-style-type: none"> • Neuvotteluja voidaan käydä vaiheittain
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käytölle erityisiä vaatimuksia, ei saa käyttää käyttövalmiiden palvelujen tai tavaroiden hankintaan, kun markkinoilla on monia tarjoajia • Edellyttää paljon suunnittelua ja vie paljon aikaa • Kallis menettely • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä, joista voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi • Tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaaminen neuvotteluissa
KILPAILULLINEN NEUVOTTELU-MENETTELY	<ul style="list-style-type: none"> • Monivaiheinen menettely • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö rajaa neuvotteluihin kutsuttavien määrän (valittava vähintään kolme ehdokasta) • Hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa kartoittaakseen ja määritelläkseen keinot, joilla sen tarpeet voidaan parhaiten täyttää • Neuvotteluissa voidaan neuvotella kaikista hankinnan alueista • Tarjoajat jättävä neuvotteluiden päätyttyä lopulliset tarjouksensa sähköisesti • Tarjousvertailun jälkeen voidaan vielä neuvotella parhaan tarjoajan kanssa 	
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu monimutkaisiin hankintoihin tai kun hankinnan kohdetta ei voida kuvata • Neuvottelut voidaan toteuttaa vaiheittain
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> • Menettelyn käytölle erityisiä vaatimuksia, ei saa käyttää käyttövalmiiden palvelujen tai tavaroiden hankintaan, kun markkinoilla on monia tarjoajia • Yhteismitallisten ja vertailukelpoisten tarjousten varmistaminen tarjouskilpailuissa • Edellyttää paljon suunnittelua ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen kartoittamista ennen menettelyn käynnistämistä • Vie paljon aikaa • Kallis menettely • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä joista voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi
SUUNNITTELU-KILPAILU	<ul style="list-style-type: none"> • Menettely, jolla hankintayksikkö voi hankkia suunnitelman tai hankkeen, jonka riippumaton tuomaristo valitsee kilpailulla • Suunnitelmat arvioidaan nimettöminä • Voidaan maksaa suunnittelutyöstä palkkioita • EU-suunnittelukilpailusta ilmoitetaan TED-tietokantaan (ei HILMA:an) • Voidaan toteuttaa avoimena tai rajoitettuna menettelyinä, mutta kutsuttava joka tapauksessa riittävä määrä osallistujia todellisen kilpailun varmistamiseksi 	

	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> • Tavallinen menetelmä uusien ratkaisujen etsimiseen rakennus- tai kaupunkisuunnittelussa • Innovaatioissa hyödynnettävä • Kilpailuun voi osallistua tiimeinä • Tukee yhteiskehittämistä • Ei velvollisuutta käyttää osallistujien valinnassa samoja perusteita, kuin muissa menettelyissä, mutta voidaan käyttää tarjoajien soveltuvuuteen liittyviä perusteita soveltuvin osin
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu vain sellaisiin hankintoihin, joiden kohteena on suunnitelma • Vähän käytetty menetelmä (pl. rakennus- ja kaupunkisuunnittelu)
DYNAAMINEN HANKINTA-JÄRJESTELMÄ		<ul style="list-style-type: none"> • Täysin sähköinen hankintamenettely tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville tavaroille, mutta menettelyä käytetty myös palveluhankinnoissa • Avoin kaikille dynaamisen hankintajärjestelmän ehdot täyttävälle tarjoajille ja kaikki halukkaat toimittajat voivat jättää osallistumishakemuksensa järjestelmään sen keston ajan • Hankintayksikön hyväksyttävä kaikki hankinta-asiakirjoissa asetetut soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat järjestelmään • Jokainen yksittäinen hankinta dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä kilpailutettava siten, että kaikilta järjestelmään hyväksytyiltä pyydetään tarjoukset
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> • Soveltuu markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille (hyllytavaraille) ja palveluhankintoihin, jos markkinoille tulee paljon uusia palveluntuottajia • Palveluhankinnassa rekisteri voi jakaantua palvelunkäyttäjien palvelutarpeen mukaisiin osiin • Avoin menettelyn koko keston ajan • Ei sulje markkinoita • Ei sisällä rajoitteita menettelyn kestolle • Mahdollistaa uusien osien perustamisen esim. asiakastarpeen perusteella
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> • Edellyttää paljon työtä: jokainen hankinta menettelyn sisällä kilpailutettava • Ei voida rajoittaa menettelyyn osallistuvien tarjoajien määrää • Soveltuminen harkittava kunkin hankinnan kohdalla erikseen • Hankintamenettelyyn sisältyy useita vaiheita ja päätöksiä, joista voidaan tehdä valitus markkinaoikeuden käsiteltäväksi
INNOVAATIOKUMPPANUUS		<ul style="list-style-type: none"> • Tavoitteena innovatiivisen tavarun, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden hankkiminen • Kaikki halukkaat toimittajat jättävät osallistumishakemuksensa • Hankintayksikkö aloittaa valittujen tarjoajien kanssa neuvottelut • Neuvottelujen kulkuun sovelletaan neuvottelumenettelyä koskevia hankintalain säännöksiä, mutta hankintayksikkö ei saa kuitenkaan valita kumppania alustavan tarjouksen perusteella • Innovaatiokumppanuus on jaettava peräkkäisiin vaiheisiin

	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> Hyödyllinen, jos hankintayksikön tarpeita ei voida tyydyttää markkinoilla olemassa olevilla ratkaisuilla ilman olennaisia muutoksia
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> Menettelyn käytölle erityisiä vaatimuksia, ei saa käyttää käyttövalmiiden palvelujen ja tavaroiden hankintaan, kun markkinoilla on monia tarjoajia
PUITEJÄRJESTELY		<ul style="list-style-type: none"> Ei varsinainen menettely, vaan hankinnoissa tyypillisesti käytettävä menettelytekniikka Yhden / usean hankintayksikön ja yhden / usean toimittajan välinen sopimus, jossa sovitaan joko kaikista hankintaan sovellettavista ehdoista tai osa ehdoista jätetään auki Käynnistetään yleensä avoimella, rajoitetulla tai neuvottelumenettelyllä Kesto max. neljä vuotta, mutta sote-hankinnoissa puitejärjestely voi olla perustellusti pidempi
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> Soveltuu erityisesti hankintoihin, joissa tuotteet ja hinnat kehittyvät nopeasti, eikä hankintayksikön kannalta ole tarkoituksenmukaista sitoutua kiinteisiin hintoihin ja ehtoihin Soveltuu toistuviin tavara- ja palveluhankintoihin sekä rakennusurakoihin Paljon käytetty sen helppouden ja joustavuuden ansiosta Mukana voi olla yksi tai useampi toimittaja Mahdollistaa kestoaltaan melko pitkien sopimusten käytön
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> Sulkee markkinat kestoensa ajaksi Ei mahdollista toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia
SUORAHANKINTA		<ul style="list-style-type: none"> Ei hankintailmoitusta Harkittava suorahankintailmoituksen julkaisemista HILMA:ssa Edellyttää laissa määriteltyjen suorahankinnan edellytysten täyttymistä
	VAHVUUDET	<ul style="list-style-type: none"> Soveltuu käytettäväksi, kun ei ole kilpailua markkinoilla tai asiakkaan yksilöllinen etu sitä edellyttää Yksivaiheinen Ei säännöksiä suorahankinnan kulusta
	HEIKKOUEDET	<ul style="list-style-type: none"> Edellyttää laissa määriteltyjen suorahankinnan edellytysten täyttymistä Suorahankintailmoituksen laatiminen suositeltavaa

Liite 9. Tietoturvan ja tietosuojaan huomiointi hankinnoissa

Tämä liite koskee kaikkia hankintoja, joissa hankinnan kohteena on ICT-järjestelmä, -laite, sovellus, ohjelma tai palvelu, lääketieteellinen laite tai siihen liittyvä järjestelmä, sovellus tai palvelu tai muu palvelu, jossa tai jonka avulla käsitellään henkilötietoja tai joiden yhteydessä sopimus-kumppani käsittelee henkilötietoja Hyvinvointialueen puolesta.

Lainsäädäntövaatimusten huomioiminen hankinnoissa

Hankintalain (1397/2016) lisäksi hankinnassa tulee huomioida hankinnan kohdetta tai hankinnan käyttötarkoitusta koskeva lainsäädäntö. Toimialan kyseisestä hankinnasta vastaava vastuuhenkilö vastaa siitä, että hankinnan kohteeseen liittyvä keskeinen lainsäädäntö ja sen asettavat vaatimukset hankinnalle tulevat huomioiduksi.

Toimialan kyseisestä hankinnasta vastaavan vastuuhenkilön tulee huolehtia siitä, että hankintaa koskevien tietoturva- ja tietosuoja-vaatimusten arviointiin varataan riittävän aikaisessa vaiheessa aikaa ja asiantuntijaresursseja. Vastuuhenkilö konsultoi tarvittaessa tietoturvan ja tietosuojaan asiantuntijoita sekä lakimestä ja rekisteristä vastaavaa viranhaltijaa.

Hankinta-asiantuntija varmistaa ennen kilpailuttamisen aloittamista, että tässä ohjeessa mainittujen säädösten ja substanssilainsäädännön vaatimukset on huomioitu ja suunniteltu. Tarjouspyyntöasiakirjoihin liitetään Hyvinvointialueen tietoturvaa, turvallisuutta ja / tai henkilötietojen käsittelyä koskevat sopimusehdot. Henkilötietojen käsittelyä koskevissa sopimusehdoissa tulee olla lisäksi vähintään henkilötietojen käsittelijän seloste käsittelytoimista (Liite Henkilötietojen käsittelyn ehtoihin) sekä rekisterinpitäjän kirjallinen ohje henkilötietojen käsittelystä. Henkilötietojen käsittelyn ehdot yhdessä henkilötietojen käsittelijän selosteen ja itse hankintasopimuksen kanssa voivat toimia rekisterinpitäjän ohjeena henkilötietojen käsittelijälle.

Tietoturvaa ja tietosuojaan koskevat lainsäädäntövaatimukset

Hankinnassa tulee huomioida substanssilainsäädännön lisäksi ja lakien soveltamissäännöt huomioiden: EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) ja tietosuoja-laki (1050/2018) sekä laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) ja laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019).

Substanssilainsäädäntö, esimerkiksi laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä, määrää sosiaali- ja terveydenhuollon sovellusten tietoturva-vaatimukset. Lisäksi on huomioitava THL:n antamat määräykset sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan vaatimusten yhdenmukaistamiseksi.

Tiedonhallintalain tavoitteena on edistää viranomaisen tiedonhallinnan laatua, tietoturvallisuutta sekä tietoineistojen vastuullista hyödyntämistä.

Tietoineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvallisuuden varmistaminen kuuluu osaksi kaikkien viranomaisten tehtävää. Jokaisen viranomaisen tai toimielimen (= tiedonhallintayksikön) tulee seurata oman toimintaympäristönsä tietoturvallisuuden tilaa ja varmistaa kaikkien tietoineistojen ja -järjestelmien turvallisuus koko niiden elinkaaren ajalta.

Salassa pidettävien aineistojen osalta laissa määritellään vaatimuksista salatun tiedonsiirtoyhteyden käyttämisestä ja vastaanottajan tunnistautumisesta.

Viranomaisen on huolehdittava siitä, että sen tietojärjestelmien käytöstä ja niistä tehtävistä tietojen luovutuksista kerätään tarpeelliset lokitiedot, jos tietojärjestelmän käyttö edellyttää tunnistautumista tai muuta kirjautumista. Kaikissa tällaisissa järjestelmissä pitää olla asiaankuuluva lokitus 24 kuukauden kuluttua lain voimaan tulosta.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja sen rinnalla sovellettava *tietosuojalaki* ohjaavat kaikkea henkilötietojen automaattista käsittelyä, sekä sellaista manuaalista käsittelyä joka koskee rekisterin osaa tai tietoja, joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa.

Tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki edellyttävät, että rekisterinpitäjä suunnittelee ja dokumentoi henkilötietojen käsittelyn niin, että sisäänrakennettu (data protection by design) ja oletusarvoinen (data protection by default) tietosuoja toteutuvat. Rekisterinpitäjän on varmistettava, että tietoturvaluustoimet on toteutettu henkilötietojen tietosuojaluonne huomioiden riittävällä tavalla ja että rekisteröidyn lakisääteiset oikeudet pystytään toteuttamaan.

Tietosuoja-asetus ohjaa myös kilpailutusten vaatimusmäärittelyä sekä hankintojen suunnittelua palveluja järjestelmähankinnoissa. Mikäli hankintaan liittyy henkilötietojen käsittelyä, voi Hyvinvointialue rekisterinpitäjänä käyttää vain sellaisia sopimuskumppaneita henkilötietojen käsittelijöitä, joilla on antaa riittävät takeet erityisesti asiantuntemuksesta, luotettavuudesta ja resursseista, joilla voidaan panna täytäntöön tietosuoja-asetuksen mukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, käsittelyn turvallisuus mukaan lukien.

Tietosuoja-asetuksen 28 artiklassa säädellään rekisterinpitäjän velvollisuudesta sopia henkilötietojen käsittelyn ulkoistustapauksissa osapuolten vastuut kirjallisesti.

Henkilötietojen käsittelysopimus on tullut tehdä kaikista sellaisista käsittelyistä, joiden sopimus on jatkunut tietosuoja-asetuksen siirtymäajan yli. Ellei tietosuoja-asetuksen vaatimuksia ole huomioitu siirtymäaikana, on henkilötietojen käsittelyn sopimukset tullut päivittää 25.5.2018 mennessä.

Tietosuoja-asetuksen 82 artiklassa säädellään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän vastuusta rekisteröidylle aiheutuneesta vahingosta. Sääntely tulee huomioida henkilötietojen käsittelysopimuksessa.

Henkilötietojen käsittelyä koskevien sopimusten olemassaolo on yksi osa rekisterinpitäjälle säädettyä tietosuoja-asetuksen noudattamisen osoitusvelvollisuutta.

Hankintaa suunnitellessa toimialan kyseisestä hankinnasta vastaava vastuuhenkilö toimii rekisterinpitäjän edustajana ja vastaa henkilötietojen käsittelystä, tietosuoja-asetuksen ja muun henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön vaatimusten noudattamisesta. Vastuuhenkilön tulee noudattaa rekisterinpitäjän tekemiä linjauksia sekä tarvittaessa tiedustella rekisterinpitäjän näkemystä henkilötietojen käsittelystä. Viimekädessä vastuu henkilötietojen käsittelystä on aina rekisterinpitäjällä.

Esimerkkejä hankinnoista joissa tietoturva ja tietosuoja tulee huomioida

- **ICT-, sovellus- ja tietojärjestelmähankinnat**
 - Tallennetaan ja / tai käsitellään henkilötietoja.
 - Järjestelmässä on oltava käyttövaltuushallinta ja sen on muodostettava vähintään käyttölokia.
 - Muodostuva loki tulee voida siirtää Hyvinvointialueen keskitettyyn lokienhallintajärjestelmään.
 - Toimittajan ja alihankkijoiden henkilötietojen käsittely on sovittava kirjallisesti.
 - Rekisterinpitäjän tulee antaa kirjalliset ohjeet henkilötietojen käsittelystä.
 - Henkilötietoja saatetaan siirtää tai käsitellä EU/ETA - alueen ulkopuolelta (ns. kolmannet maat).
 - Arvioitava siirron lakiperuste, sekä huomioitava tietosuoja-asetuksen vaatimukset tällaisesta siirrosta / käsittelystä sopimiseen.

- Henkilötietojen siirrosta tai käsittelystä kolmannessa maassa sopiminen on poikkeus. Päätös kolmansiin maihin siirrosta tehdään joko Tietoturva- ja tietosuojaryhmän tai Hankintatyöryhmän antaman lausunnon perusteella Hyvinvointialueen Tietohallinnossa.

- **Läketieteelliset laitteet sekä niiden etäseuranta / -hallintasovellukset**

- Tallennetaan ja / tai käsitellään erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja.
 - Järjestelmässä on oltava käyttövaltuushallinta ja sen on muodostettava vähintään käyttölokia.
 - Toimittajan ja alihankkijoiden henkilötietojen käsittely on sovittava kirjallisesti.
 - Rekisterinpitäjän tulee antaa kirjalliset ohjeet henkilötietojen käsittelystä.
- Henkilötietoja saatetaan siirtää tai käsitellä EU / ETA - alueen ulkopuolelta.
 - Arvioitava siirron lakiperuste, sekä huomioitava tietosuoja-asetuksen vaatimukset tällaisesta siirrosta / käsittelystä sopimiseen.
 - Henkilötietojen siirrosta tai käsittelystä kolmannessa maassa sopiminen on poikkeus. Päätös kolmansiin maihin siirrosta tehdään joko Tietoturva- ja tietosuojaryhmän tai Hankintatyöryhmän antaman lausunnon perusteella Hyvinvointialueen Tietohallinnossa.

- **Ostopalvelut**

- Käsitellään henkilötietoja ja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja toimeksiannosta.
 - Toimittajan ja alihankkijoiden henkilötietojen käsittely on sovittava kirjallisesti.
 - Rekisterinpitäjän tulee antaa kirjalliset ohjeet henkilötietojen käsittelystä.
- Käytetään ensisijaisesti Hyvinvointialueen operatiivisia tietojärjestelmiä.

Ostopalveluntuottajan järjestelmää käytetään vain poikkeustapauksissa joista päättää aina Hyvinvointialueen Tietohallinto.

- Henkilötietoja saatetaan siirtää tai käsitellä EU / ETA - alueen ulkopuolelta.
 - Arvioitava siirron lakiperuste, sekä huomioitava tietosuoja-asetuksen vaatimukset tällaisesta siirrosta / käsittelystä sopimiseen.
 - Henkilötietojen siirrosta tai käsittelystä kolmannessa maassa sopiminen on poikkeus. Päätös kolmansiin maihin siirrosta tehdään joko Tietoturva- ja tietosuojaryhmän tai Hankintatyöryhmän antaman lausunnon perusteella Hyvinvointialueen Tietohallinnossa.

- **Rakennuttaminen**

- Urakoitsija käsittelee henkilötietoja toimeksiannosta tai siirtää henkilötietoja Hyvinvointialueelle.
 - Toimittajan ja alihankkijoiden henkilötietojen käsittely on sovittava kirjallisesti.
 - Rekisterinpitäjän tulee antaa kirjalliset ohjeet henkilötietojen käsittelystä.

- Henkilötietoja saatetaan siirtää tai käsitellä EU / ETA - alueen ulkopuolelta.
 - Arvioitava siirron lakiperuste, sekä huomioitava tietosuoja-asetuksen vaatimukset tällaisesta siirrosta / käsittelystä sopimiseen.
 - Hyvinvointialueen allekirjoittamissa sopimuksissa sen rekisterinpitäjyyteen kuuluvien henkilötietojen siirrosta tai käsittelystä kolmannessa maassa sopiminen on poikkeus. Päätös kolmansiin maihin siirrosta tehdään joko Tietoturva- ja tietosuojaryhmän tai Hankintatyöryhmän antaman lausunnon perusteella Hyvinvointialueen Tietohallinnossa.

Tietojärjestelmien ja sovellusten pienhankinnat ja suoramankinnat

Palvelutuotannon yksiköt eivät saa hankkia pien- tai suoramankintana suoraan ICT-järjestelmän, -laitteen, sovelluksen, ohjelman tai palvelun toimittajilta mitään tuotteita tai palveluita ilman Hyvinvointialueen Tietohallinnon kirjallista lupaa.

Jos ICT-järjestelmällä, -laitteella, sovelluksella, ohjelmalla tai palvelulla käsitellään henkilötietoja, tulee ennen tilausta varmistaa, että toimittajan kanssa on tehty kirjallinen sopimus, jossa henkilötietojen käsittely on huomioitu tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla.

Henkilötietojen siirrosta tai niiden käsittelystä ns. kolmansissa maissa (esim. Yhdysvallat, Yhdistynyt Kuningaskunta Brexitin jälkeen ja ennen Euroopan komission mahdollista tietosuojan riittävyyspäätöstä, jne.) ei pääsääntöisesti voi tehdä sopimusta. Poikkeuksista tähän päättää Hyvinvointialueen Tietohallinto. Päätös kolmansiin maihin siirrosta tehdään joko Tietoturva ja tietosuojaryhmän tai Hankintatyöryhmän antaman lausunnon perusteella ja se voidaan tehdä komission hyväksymiä vakiolausekkeita (standard contractual clauses, SCC) käyttävällä sopimuksella.

Hankinta - asiakirjojen säilytys

Tarjouspyyntöasiakirjat, hankintapäätökset, rekisteröityjen informoinnit ja selosteet käsittelytoimista vietään hankintaohjeen mukaisesti Hyvinvointialueen asian ja asiakirjojen hallintajärjestelmään. Hankintasopimukset ja niiden liitteinä olevat tietoturvaa, turvallisuutta ja / tai henkilötietojen käsittelyä koskevat sopimusehdot, henkilötietojen käsittelijän seloste käsittelytoimista sekä rekisterinpitäjän kirjallinen ohje henkilötietojen käsittelystä tallennetaan hankintaohjeen mukaisesti Hyvinvointialueen sopimushallintajärjestelmään.